

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Iwona Baldy

Wspólnie w lepszą e-przyszłość

program nauczania języka polskiego w gimnazjum
w Zespole Gimnazjalno – Szkolno – Przedszkolnym w Chocianowicach

napisany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,

Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty,

Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia,

realizowany w ramach projektu

„Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych”

w Zespole Gimnazjalno-Szkolno-Przedszkolnym

w Chocianowicach.

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4

Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.

I. Charakterystyka programu nauczania	3
I. 1. Założenia ogólne	3
I. 2. Zgodność programu z podstawą programową kształcenia ogólnego	3
I. 3. Warunki realizacji programu	4
II. Cele kształcenia i wychowania	6
II. 1. Cele kształcenia	6
II. 2. Cele wychowania	7
III. Treści nauczania i zakładane osiągnięcia ucznia	9
III. 1. Układ programu	9
III. 2. Teksty kultury	9
III. 3. Tworzenie i rozpoznawanie wypowiedzi w różnych formach gatunkowych	11
III. 4. Treści nauczania i założone osiągnięcia ucznia dla poszczególnych klas:	12
• Klasa I	14
• Klasa II	55
• Klasa III	96
IV. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	131
IV. 1. Metody nauczania	131
IV. 2. Środki dydaktyczne	135
IV. 3. Indywidualizacja nauczania	136

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

V. Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia	138
VI. Bibliografia	141

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4 *Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

I. Charakterystyka programu nauczania

I. 1. Założenia ogólne

Uczenie się języka polskiego w gimnazjum związane jest z kontynuowaniem kształcenia prowadzonego na wcześniejszych etapach nauczania i przygotowaniem do dalszej edukacji w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw. Zwracając uwagę na odwołania do osiągnięć z poprzedniego etapu kształcenia oraz rozwijanie umiejętności ponadprzedmiotowych, program *Wspólnie w lepszą e=przyszłość* realizuje ideę uczenia się przez całe życie, silnie akcentowaną przez podstawę programową i europejski model edukacji.

W programie położony jest nacisk na:

- wdrażanie ucznia do samodzielnej pracy,
- umiejętność planowania działań,
- kierowanie rozwoju osobistym,
- integrację treści z zakresu kształcenia polonistycznego (kształcenie literackie, językowe, kulturowe)

I. 2. Zgodność programu z podstawą programową kształcenia ogólnego

Program nauczania jest zgodny z założeniami zawartymi w **Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.**

Przeznaczony jest do nauczania przedmiotu *język polski* na III etapie edukacyjnym (w gimnazjum). Realizację treści programowych ułatwią:

1. seria podręczników „Między nami” GWO Agnieszki Łuczak, Ewy Prylińskiej i Rolanda Maszki,
2. zeszyty ćwiczeń do gimnazjum „Między nami” GWO,
3. multimedialna mapa mentalna „Antyk”,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. gry dydaktyczne, np. „Hobbit”,

5. materiały dydaktyczne „Między nami słuchaczami”.

Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty,*
Działanie 3.3 *Poprawa jakości kształcenia,*
Poddziałanie 3.3.4 *Modernizacja treści i metod kształcenia.*

1.3. Warunki realizacji

Program przewidziany jest na 450 godzin w cyklu trzyletnim zgodnie z ramowym planem nauczania dla gimnazjum określonym w **Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej** z 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania. Nauczyciel, po rozpoznaniu możliwości uczniów, musi sam zdecydować o ilości czasu przeznaczanego na realizację poszczególnych treści kształcenia, dostosować wymagania edukacyjne do potrzeb i warunków każdej klasy, a w trakcie realizacji podejmować działania mające na celu indywidualizację pracy ucznia. W klasie trzeciej na przygotowanie do egzaminu proponuje się wykorzystać dodatkowe godziny wynikające z Karty Nauczyciela.

Klasa	godziny tygodniowo	godziny rocznie
I	5	ok. 160
II	5	ok. 160
III	4	ok..130
Razem	14	ok. 450

Istotnym warunkiem realizacji programu nauczania jest znajomość podstawy programowej dla liceum ze względu na kluczowe założenie nowego rozporządzenia MEN, które podkreśla znaczenie spójności programowej III i IV etapu edukacji, w ramach większej niż do tej pory troski o zachowanie ciągłości kształcenia między kolejnymi etapami. Pozwoli to uniknąć powielania treści edukacyjnych i powtórnego omawiania tych samych utworów w szkole ponadgimnazjalnej.

Nauczyciel w gimnazjum odwołuje się do wiedzy i umiejętności, które uczeń zdobył na wcześniejszych etapach edukacyjnych, zwłaszcza w klasach IV-VI szkoły podstawowej. Jego obowiązkiem jest też systematycznie pogłębiać, utrwalać i doskonalić dotychczasową wiedzę i umiejętności ucznia. Program nauczania współgra z zadaniami, jakie zostały wyznaczone w podstawie programowej nauczycielowi języka polskiego na III etapie edukacyjnym.

Zadania nauczyciela języka polskiego na III etapie edukacyjnym to przede wszystkim:

- 1) wychowywanie kompetentnego, świadomego odbiorcy kultury, szczególnie dzieł literackich;*
- 2) wprowadzanie zarówno w tradycję, jak i kulturę XXI w., i uwrażliwianie ucznia na uniwersalne wartości;*
- 3) zaznajamianie ucznia za pośrednictwem tekstów kultury z różnymi postawami moralnymi i skłanianie do refleksji nad konsekwencjami dokonywanych wyborów;*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 4) *wspomaganie rozwoju umiejętności sprawnego posługiwania się językiem polskim (świadomego używania środków językowych dostosowanych do sytuacji i celu wypowiedzi, opisywania świata, oceniania postaw i zachowań ludzkich, precyzyjnego formułowania myśli, operowania bogatym słownictwem, skutecznego i nacechowanego szacunkiem do adresata komunikowania się);*
- 5) *budzenie motywacji do poznawania języka i dbałości o kulturę języka (kształcenie refleksyjnej postawy wobec języka, stwarzanie sytuacji, które sprzyjają odkrywaniu norm językowych, rozpoznaniu pozytywnych skutków stosowania tych norm w wypowiedzi i negatywnych konsekwencji ich łamania, kształcenie nawyku poprawiania własnych wypowiedzi);*
- 6) *kształcenie sprawności posługiwania się różnymi gatunkami wypowiedzi ustnej i pisemnej, które będą uczniowi potrzebne w dalszej edukacji, a także w dorosłym życiu;*
- 7) *kształtowanie samodzielności w docieraniu do informacji, krytycznego podejścia do nich, umiejętności ich selekcjonowania.*

II. Cele kształcenia i wychowania

II. 1. Cele kształcenia

Podstawa programowa zakłada, że uczeń traktowany jest jako podmiot procesu nauczania i wychowania. Na III etapie jest on uczestnikiem procesów komunikacyjnych oraz świadomym odbiorcą kultury, który wykorzystuje zdobyte wiadomości z zakresu wiedzy o języku, wiedzy o literaturze i wiedzy o kulturze. W ciągu całej edukacji polonistycznej cele zasadnicze są takie same, są to trzy wymagania ogólne, które dotyczą:

1. odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji,
2. analizy i interpretacji tekstów kultury,
3. tworzenia wypowiedzi.

Na każdym etapie kształcenia zostały one – ze względu na fazę rozwoju intelektualnego i emocjonalnego – opisane odrębnie. Dla gimnazjum wygląda to następująco:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Uczeń samodzielnie dociera do informacji; rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji – werbalne i niewerbalne; podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia; krytycznie ocenia zawartość komunikatów.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzsza, bardziej świadoma i samodzielna; poznaje nowe gatunki i konwencje literackie; wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach; czyta teksty kultury odpowiadające charakterystycznej dla tego wieku wrażliwości – z zakresu literatury młodzieżowej i popularnej; stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.

III. Tworzenie wypowiedzi

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi; zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach, pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka; poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi. Uczeń rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.

Cele ogólne pełnią funkcję kontrolną i regulującą realizację wymagań szczegółowych. Ich zadanie polega na wskazaniu nauczycielowi kierunku planowania dydaktycznego.

Program kładzie nacisk na wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności w zakresie przedmiotowym i ponadprzedmiotowym. Dlatego przyjęte cele opierają się na celach kształcenia ogólnego określonych w podstawie programowej:

- 1. przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;*
- 2. zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;*
- 3. kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.*

II. 2. Cele wychowania

Cele kształcenia współgrają z ogólnymi celami wychowania oraz z misją szkoły (<http://chocianowice.edu.pl/el25pokl334v2/mod/page/view.php?id=270>), która zakłada, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, umieją zachować się właściwie w różnych sytuacjach życiowych. Cele te nauczyciele, rodzice i uczniowie realizują dzięki konsekwencji, współpracy i partnerstwu. Wartości, którymi się kierują oraz wpajają swoim uczniom to uczciwość, wyrozumiałość i tolerancja wobec innych, dobro i wrażliwość na drugiego człowieka. Uczeń tej szkoły posiada następujące cechy i umiejętności:

1. Wykazuje się tolerancją, koleżeństwem i przyjaźnią.
2. Ma wysoką kulturę osobistą.
3. Okazuje szacunek dla dziedzictwa kulturowego Małej i Wielkiej Ojczyzny.
4. Jest odpowiedzialny za swoje zachowanie.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5. Okazuje wrażliwość i pomoc potrzebującym.
6. Jest wrażliwy na otaczający świat.
7. Jest ambitny i samodzielny.
8. Umie współpracować w grupie i skutecznie się komunikować.
9. Dąży do realizacji wytyczonego przez siebie celu.
10. Zna języki obce.
11. Stosuje w swojej pracy technologię informacyjną.
12. Ma poczucie tożsamości narodowej i europejskiej.
13. Jest przygotowany do kolejnego etapu kształcenia.
14. Ma poczucie własnej wartości i potrafi dokonywać krytycznej samooceny.
15. Wpływa na swój rozwój osobowy – samowychowanie.

Wychowanie to wspólne zadanie wszystkich nauczycieli Zespołu Gimnazjalno-Skolno-Przedszkolnego w Chocianowicach.

III. Treści nauczania i zakładane osiągnięcia ucznia

III.1. Układ programu

W programie materiał nauczania został uporządkowany według klas, w obrębie każdej klasy są „Działy”, „Filmy” i „Lektury”. Układ działów odpowiada podręcznikowi „Między nami” Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego. Zawarto treści nauczania z odniesieniem do podstawy programowej, teksty kultury dla poszczególnych klas, zakładane osiągnięcia ucznia oraz proponowaną ilość godzin. Nie uwzględniono lekcji powtórzeniowych, sprawdzianów, prac klasowych, wycieczek. W planie nauczania należy uwzględnić godziny poświęcone samodzielnemu redagowaniu prac, podczas których nauczyciel wcieli się w rolę konsultanta oraz godziny na utrwalanie umiejętności językowych, prace klasowe, lekcje powtórzeniowe, testy czytania ze zrozumieniem (na podstawie tekstu lirycznego, epickiego, dramatycznego czy publicystycznego) oraz sprawdziany. Liczba potrzebnych godzin zależy od poziomu dotychczasowych umiejętności oraz możliwości zespołu klasowego. Ważne jest, by przewidzieć też godziny na omówienie wyników samodzielnych prac dzieci.

III.2. Teksty kultury

Nauczyciel musi mieć świadomość, że tzw. spis lektur obejmuje nie tylko dzieła literackie, ale także teksty kultury, czyli każdy wytwór kultury stanowiący całość, uporządkowany według określonych reguł, np. film, obraz, rzeźba, spektakl teatralny. Najważniejszym tekstem kultury na lekcji języka polskiego jest **tekst literacki**, ale trzeba wiedzieć, że dzieło literackie nie jest już podstawowym przedmiotem przeżyć estetycznych dziecka. Innymi tekstami kultury, które proponuje podstawa programowa, a za nią program są:

- wybór publicystyki z prasy i innych środków społecznego przekazu (np. z Internetu)
- wybrany komiks
- wybrane programy telewizyjne.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Należy wiedzieć, że nauczyciel jest gospodarzem kanonu lektur. Musi tylko pamiętać o zapisie z podstawy programowej, który mówi, że tekstów poznawanych w całości ma być: „nie mniej niż pięć pozycji książkowych w roku oraz wybrane przez nauczyciela teksty o mniejszej objętości, przy czym nie można pominąć autorów i utworów oznaczonych gwiazdką”.

1. *Jan Kochanowski – wybrane fraszki, *Treny* (V, VII, VIII)
2. *Ignacy Krasicki – wybrane bajki
3. Aleksander Fredro **Zemsta*
4. Adam Mickiewicz **Dziady cz. II*
5. *Henryk Sienkiewicz – wybrana powieść historyczna (*Quo vadis*, *Krzyżacy* lub *Potop*)

Oto proponowane teksty literackie do omówienia w całości oraz filmy w tym programie nauczania:

Klasa	Lektury	Filmy
klasa I	A. Mickiewicz, <i>Dziady cz. II</i> B. Prus, <i>Katarynka</i> A. Christie, <i>Kłótwa starej stróżki</i> A. de Saint-Exupery, <i>Mały Książę</i> W. Szekspi, <i>Romeo i Julia</i> E. Hemingway, <i>Stary człowiek i morze</i> A. Fredro, <i>Zemsta</i>	<i>Romeo i Julia</i> , reż. B. Luhrmann <i>Zemsta</i> , reż. A. Wajda
klasa II	J. R. R. Tolkien, <i>Hobbit</i> A. Czechow, <i>Kameleon</i> H. Sienkiewicz, <i>Latarnik</i> H. Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> S. Żeromski, <i>Szyfowe prace</i> Molier, <i>Świętoszek</i>	<i>Hobbit</i> , reż. P. Jackson <i>Szyfowe prace</i> , reż. P. Komorowski
	Sofokles, <i>Antygona</i> E. Orzeszkowa, <i>Dobra pani</i>	<i>Akcja pod Arsenalem</i> , reż. J. Łomnicki <i>Pianista</i> , reż. R. Polański

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

klasa III	A. Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i> K. Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i> M. Musierowicz, <i>Noelka</i>	<i>Pan Tadeusz</i> , reż. A. Wajda
------------------	---	------------------------------------

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4

Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.

III.3. Tworzenie i rozpoznawanie wypowiedzi w różnych formach gatunkowych

Klasa	Tworzenie wypowiedzi ustnych oraz pisemnych /III.1.1./	Rozpoznawanie czytanego tekstu /II.2.7., II.2.8./
klasa I	Opis opis dzieła sztuki opis zwykłych przedmiotów opis sytuacji opis przeżyć podanie opowiadania sprawozdanie z życia list list oficjalny notatka charakterystyka postaci literackiej rozprawka mit zaproszenie e-mail dedykacja	Nowela dramat (gatunek) tragedia komedia ballada hymn mit powieść detektywistyczna powieść fantastycznonaukowa opowiadanie mit przypowieść legenda
	opis dzieła sztuki opis zwykłych przedmiotów opis sytuacji opis przeżyć wewnętrznych opowiadanie	powieść historyczna powieść fantasy komedia powieść obyczajowa opowiadanie

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

klasa II	monolog dialog życiorys CV charakterystyka postaci filmowej, literackiej i rzeczywistej zaproszenie rozprawka sprawozdanie ze zdarzenia streszczenie sprawozdanie z filmu sprawozdanie z lektury dedykacja list otwarty	nowela pieśń dramat nowela hymn pamiętnik dziennik gatunki publicystyczne
klasa III	dialog streszczenie opowiadanie opis sytuacji list charakterystyka postaci opis przeżyć sprawozdanie ze zdarzenia podanie list motywacyjny CV życiorys dedykacja charakterystyka porównawcza rozprawka zaproszenie	Tragedia dramat komedia pamiętnik ballada pieśń nowela powieść powieść młodzieżowa powieść przygodowa powieść dokumentalna satyra

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

III. 4. Treści nauczania i założone osiągnięcia ucznia dla poszczególnych klas:

- Klasa I
 - Działy
 - Lektury
 - Filmy

- Klasa II
 - Działy
 - Lektury
 - Filmy

- Klasa III
 - Działy
 - Lektury
 - Filmy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Klasa I

DZIAŁY

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4

Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

U źródeł

ZAKRES:

Początek świata

TEKSTY:

J. Parandowski, *Mit o stworzeniu świata*

Słowiańskie bogi

fragm. *Księgi Rodzaju*

Zacząło się od Wielkiego Wybuchu

Architekt wszechświata – miniatura francuska z XIII w.

C. Miłosz, *Przypowieść o maku*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.9., I.1.10, I.2.1., I.2.3., I.3.1., I.3.2., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.1.4., II.2.1., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11, II.3.1., II.3.2., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.2.3., III.2.4., III.2.5., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia „wyraz wieloznaczny, mit, motto, kosmogonia, światopogląd, miniatura, symbol, styl naukowy, tekst naukowy, przypowieść”; zna związki frazeologiczne; redaguje opowiadanie z mottem, mit, notatkę, plan odtwórczy; dokonuje redakcji własnego tekstu zna wyobrażenie starożytnych Greków, Prastłowian, Indian o pochodzeniu świata; zna kosmogonię biblijną; odczytuje dzieło sztuki, porównuje z innym; prezentuje własne zdanie na temat tekstu kultury; potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy – szuka

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

dzieł danej epoki; przedstawia dosłowne i symboliczne znaczenie utworów; nazywa środki stylistyczne, wyjaśnia tytuł wiersz Miłosza; posługuje się cytataми z wiersza; wyszukuje wyrazy rodzime i obce, znajduje różnice w zapisie

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

9

Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty,*
Działanie 3.3 *Poprawa jakości kształcenia,*
Poddziałanie 3.3.4 *Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

U źródeł

ZAKRES:

Prawa natury

TEKSTY:

W. Markowska, *Mit o Demeter i Korze*

J. Kochanowski, *Czego chcesz od nas, Panie*

G. Arcimboldo, *Wiosna*

D. Teniers Młodszy, *Lato*

A. Mucha, *Jesień*

P. Bruegel, *Pejzaż zimowy z tyżwami i pułapką na ptaki*

fragment książki *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*

W.S. Reymont, *Chłopi* (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.7., I.3.1.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.11., II.3.1., II.3.2.

III.1.1., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „atrybut, liryka, podmiot liryczny, hymn, pytanie retoryczne, wiersz sylabiczny, epika, świat przedstawiony”; przypisuje utwór do liryki lub epiki; zna cechy hymnu jako gatunku lirycznego i

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

odnajduje je w tekście J. Kochanowskiego; określa adresata lirycznego, podmiot liryczny, intencję wypowiedzi; wypowiada się na temat wiary w oparciu o utwór Kochanowskiego; rozróżnia styl potoczny od stylu artystycznego; odczytuje dzieło sztuki i porównuje z innym; zna, znajduje i nazywa w tekście różne środki stylistyczne; odczytuje tematykę wiersza; tworzy opowiadanie, opis, opis dzieła sztuki; stosuje poprawne formy wyrazów i zasady pisowni w swoich pracach; rozróżnia narrację trzecioosobową w utworze R. Kosika;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

U źródeł

ZAKRES:

Rodowód człowieka

TEKSTY:

fragm. *Książki nad książkami* A. Kamieńskiej

M. Anioł, fragm. fresku z kaplicy Sykstyńskiej

R. Brandstaetter, *Stworzenie człowieka*

J. Andrzejewski, *Prometeusz* (fragment)

Symeon Potocki, *Człowiek jest bąbel*

D. Terakowska, *W Krainie Kota* (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.7., I.1.9., I.2.3., I.3.1.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.9., II.2.10., II.2.11., II.3.2., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.4., III.2.5., III.2.10., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia „styl biblijny, parafraza, wiersz wolny, argument, teza, dramat, interpretacja głosowa, narrator, narracja trzeciosobowa, narracja pierwszoosobowa”; znajduje nawiązania do Biblii i mitologii w tekstach współczesnych; redaguje parafrazę tekstu, opis dzieła sztuki, charakterystykę; czyta ze zrozumieniem tekst popularnonaukowy; określa i wskazuje cechy dramatu w oparciu o dzieło Andrzejewskiego; interpretuje głosowo wybrany fragment utworu; interpretuje utwór liryczny: określa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

podmiot liryczny, jego uczucia, wyjaśnia tytuł, określa funkcję środków stylistycznych; określa narratora, typ narracji; dyskutuje, ocenia, redaguje argumenty, uzasadnia swoje zdanie na różne tematy;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty,
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia,
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

U źródeł

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

K.I. Gałczyński, *Teatrzyk „Zielona Gęś”* (fragment)

S. Lem, *Jak ocalał świat?*

B. Leśmian, *Dusiołek*

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.3.1., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.2.8., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia: „kontekst, przemówienie, sceny fiction, grafika, opis”; znajduje nawiązania do wątków biblijnych; odczytuje humor w tekście Gałczyńskiego; potrafi określić, czy dzieło jest realistyczne czy nierealistyczne; znajduje neologizmy w tekście i wskazuje ich funkcję; rozpoznaje intencję autora tekstu; odnajduje elementy deformacji świata w różnych tekstach kultury; redaguje informację, opis, opowiadanie fantastyczne; mówi o swoich gustach artystycznych; określa elementy ludowe i fantastyczne w utworze;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji

ZAKRES:

W kręgu cywilizacji i kultury

TEKSTY:

Czym jest kultura?

Fragment książki N. Daviesa *Europa. Rozprawa historyka z historią*

Owidiusz, *Porwanie Europy*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.7., I.1.10., I.2.1., I.2.3., I.3.1., I.3.3., I.3.9.

II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.5., II.2.10., II.3.2., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.7., III.1.8., III.2.1., III.2.2., III.2.4.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna pojęcia „cywilizacja, kultura duchowa, kultura materialna, kultura osobista, kultura, frazeologizm, instrukcja, tekst użytkowy”; czyta ze zrozumieniem tekst popularnonaukowy, rozróżnia artykuł jako gatunek publicystyczny; dyskutuje; czyta komiks i znajduje w nim nawiązania do tradycyjnych wątków; przekształca nieoficjalną w oficjalną odmianę polszczyzny; rozumie i potrafi wykorzystać frazeologizmy, tworzy tekst z wykorzystaniem frazeologizmów, instrukcję, plan wydarzeń, notatkę; odczytuje różne teksty kultury, szuka informacji w różnych źródłach; odczytuje kontekst mitologiczny

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji

ZAKRES:

Te, które nie przetrwały

TEKSTY:

Z. Herbert, *Labirynt nad morzem* (fragment *O Etruskach*)

A. Frajlich, *Pompea*

H. Sienkiewicz, *Sachem*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.2., I.1.2., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.3.1., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.2.3., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „anafora, synonim, antonim, punkt kulminacyjny, akcja, puenta, nowela”; ze zrozumieniem odbiera teksty kultury, odczytuje intencje narratora; rozpoznaje różnicę między faktem a wizją artystyczną tego faktu; analizuje i interpretuje tekst A. Frajlich; redaguje regulamin dla zwiedzających muzeum, prośbę; sprawdza swoje teksty pod względem poprawności językowej i ortograficznej; analizuje nowelę Sienkiewicza pod względem narratora, puenty, problematyki, sposobów budowania napięcia, gatunku literackiego;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4 *Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji

ZAKRES:

Piękne i użyteczne

TEKSTY:

I. Krasicki, *Malarze*

Piekarz z żoną – fresk z I w.

J. van Eyck, *Portret małżonków Arnolfinich*

Z. Herbert, *Achilles. Penthesilea*

Eksekias, *Waza attycka*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.7., I.1.10., I.1.11., I.2.3., I.3.2., I.3.3., I.3.9.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.5., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.3., III.2.4., III.2.11.,

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „bajka, osobowość, archaizm, ogłoszenie, zaproszenie, inspiracja”; odczytuje bajkę I. Krasickiego; ocenia postaci; tworzy notatkę, rozprawkę, opis przedmiotu, relację, zaproszenie; poprawia błędy; interpretuje głosowo wybraną bajkę; odczytuje dzieło malarskie, zwracając uwagę na kompozycję obrazu, kolorystykę, treść; odpowiada na pytania dotyczące tekstu, rozumie tekst literacki, popularnonaukowy, informacyjny; umiejętnie cytuje

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4 *Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji

ZAKRES:

Znaki cywilizacji

TEKSTY:

F. Zawielski, *Czas i kalendarz*

J. Gaarder, *Przepowiednia Dżokera*

K. Hosseini, *Chłopiec z latawcem*

B. Prus, *Faraon* (fragment)

Katedra – świat uporządkowany

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.2.1., I.2.2., I.3.1., I.3.2., I.3.3., I.3.9.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.6., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.1.8., III.2.3., III.2.4., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „epitet metaforyczny, antonim, błąd rzeczowy, dialog”; czyta ze zrozumieniem tekst popularnonaukowy i literacki oraz odpowiada na pytania do tekstu; tworzy opis przedmiotu, opis dzieła sztuki, wypowiedź argumentacyjną, streszczenie, ogłoszenie, dialog, fragment przewodnika po swoim regionie; redaguje swoje teksty na komputerze; potrafi przedstawić motywy mierzenia czasu oraz różne sposoby mierzenia czasu; interpretuje głosowo fragment prozy; rozumie tekst literacki,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

popularnonaukowy, hasło encyklopedyczne, inny tekst kultury; dyskutuje o postawach bohaterów „Faraona”; rozpoznaje na fotografiach dzieła sztuki

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

8

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty,
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia,
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji

ZAKRES:

Miasto – wytwór cywilizacji

TEKSTY:

Owidiusz, *Kadmos*

Fragment *Księgi Rodzaju*

P. Bruegel, *Wieża Babel*

B. Prus, *Lalka* (fragment)

M. Białoszewski, *Mrowienie się*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.1.6., I.3.3.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.2.6., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.1.8., III.2.4., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „legenda, interpretacja, forum internetowe, nick, post, e-mail”; rozpoznaje legendę i mit jako gatunki literackie; tworzy plan wydarzeń, streszczenie, opis dzieła sztuki, e-mail, komentarz na forum, notatkę interpretacyjną, opowiadanie; dokonuje starannej redakcji swoich tekstów; proponuje odczytanie utworu, uwzględniając konteksty; odczytuje tekst literacki, zwracając uwagę na narratora, świat przedstawiony, tytuł, nastrój; interpretuje utwór liryczny, posługując się terminologią teoretycznoliteracką;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4 *Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

J. Przyboś, *Kult przyrody jest zabytkiem barbarzyństwa*

S. Mrozek, *Wesele w Atomicach*

E. Colfer, *Artemis Fowl* (fragment)

A. Onichimowska, *Aki. Za ścianą* (fragment)

K. Sowiński, *Stres w pracy – niepewność, zagrożenie, presja*

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.7., I.2.1., I.3.1., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2, II.2.4., II.2.5., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.6., III.1.7., III.2.3., III.2.5., III.2.6., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „opowiadanie, perswazja, reklama, eufemizm, tekst popularnonaukowy, karykatura”, w oparciu o wybrane tekstu wypowiada się na temat postępu cywilizacyjnego; tworzy wypowiedź argumentacyjną, opowiadanie, reklamę, wizytówkę; dyskutuje na temat bohaterów „Wesela w Atomicach”, ocenia ich; wymienia elementy świata przedstawionego; rozpoznaje w tekście różne rodzaje słownictwa; interpretuje tytuł, podtytuł utworu; opowiada treść utworu, zwracając uwagę na

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

problematykę; przypisuje czytany tekst do odpowiedniego rodzaju i gatunku literackiego; nazywa i odnajduje w tekście środki stylistyczne

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

9

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty,
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia,
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i prawo

ZAKRES:

Najstarsze prawa

TEKSTY:

Kodeks Hammurabiego

Fragment Księgi Wyjścia

H. Memling, Sąd Ostateczny

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.3.3., I.3.8.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.10. II.2.11. II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.3., III.2.4., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna pojęcia „prawodawca, prawodawstwo, dekalog, tryptyk, alegoria, atrybut”; tworzy sprawozdanie, opis zabytku; odczytuje tekst źródłowy, literacki, dzieło malarskie; ocenia prawo Hammurabiego; potrafi odczytać alegoryczny charakter utworu; określa czas, miejsce akcji, wymienia bohaterów określa naratora i tematykę utworu; analizuje i interpretuje dzieło malarskie; dyskutuje

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i prawo

ZAKRES:

Kodeks rycerza

TEKSTY:

B. Geremek, Rycerstwo

R.L. Green, Pierwsza przygoda Okrągłego Stołu

Pieśń o Rolandzie (fragment)

H. Sienkiewicz, Krzyżacy (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.2.1., I.2.2., I.3.1., I.3.7., I.3.8.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.2.6., II.2.10., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.6., III.1.7., III.2.1., III.2.2.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „chansons de geste, tekst główny, tekst poboczny, didaskalia, gloryfikacja”; określa czas, miejsce akcji, wymienia bohaterów określa narratora i tematykę utworu; redaguje notatkę, charakterystykę bohatera, kodeks, list prywatny; odczytuje hasło encyklopedyczne i zna jego budowę; uczestniczy w dyskusji, zachowując odpowiednie zasady etykiety językowej;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i prawo

ZAKRES:

Prawo w państwie

TEKSTY:

J. Kochanowski, *Pieśń XIV* (Księgi wtóre)

Preambuła Konstytucji 3 maja

Powszechna deklaracja praw człowieka

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.2.3.

II.2.5., II.2.6., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.7., III.2.1., III.2.2., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna pojęcia „apostrofa, aforyzm”; korzysta z różnych źródeł informacji; wypowiada się na temat praw człowieka; analizuje i interpretuje utwór J. Kochanowskiego (podmiot liryczny, adresat, kontekst biblijny, gatunek i rodzaj literacki); redaguje list oficjalny

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

3

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i prawo

ZAKRES:

Niepisane prawa

TEKSTY:

A. Mickiewicz, *Świtezianka*

A. Mickiewicz, *Lilije*

A. Mickiewicz, *Dziady cz. II* (fragment)

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.2.3.

II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.9., II.2.10., II.2.11, II.3.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.10

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „ballada, dramat, romantyzm, pouczenie moralne, monolog, dialog, akt, scena, inscenizacja, scenografia, kostium, rekwizyt teatralny”; opowiada treść utworu, zwracając uwagę na pouczenie moralne w balladach i dramacie Mickiewicza; wymienia elementy ludowe, fantastyczne i elementy przyrody; tworzy plan wydarzeń, opowiadanie z morałem; określa cechy rodzajowe i gatunkowe utworów; korzysta ze słowników

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i prawo

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

M. de Cervantes Saavedra, *Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manchy* (fragment)

E. Niziurski, *Nieziemskie przypadki Bubl i spółki* (fragment)

P. Coelho, *Prawo Jante*

T. Pratchett, *Spór o podatki*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.5., I.1.6., I.1.7., I.2.1., I.3.1., I.3.3.

II.1.1., II.2.2., II.2.3., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.1.8., III.2.3., III.2.4.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „dyskusja, dedukcja, opis sytuacji”; tworzy opis sytuacji, opowiadanie, zapis pamiętnika; odczytuje ze zrozumieniem tekst; opisuje bohatera literackiego, ocenia go; wypowiada się na temat tekstów kultury, prezentuje swoje zdanie; rozpoznaje styl potoczny i artystyczny oraz znajduje różnice między nimi; rozumie historię obrazkową

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty,*
Działanie 3.3 *Poprawa jakości kształcenia,*
Poddziałanie 3.3.4 *Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i sztuka

ZAKRES:

Codziennosc tematem sztuki

TEKSTY:

J. Iwaszkiewicz, *Do czytelnika*

Ku człowiekowi i jego otoczeniu

P. Bruegel, *Zabawy dziecięce*

M. Białoszewski, *Szare eminencje zachwytu*

M. Hłasko, *Okno*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.5., I.1.7., I.2.1., I.2.2., I.3.6., I.3.8.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.6., III.1.7., III.2.4., III.2.6.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „sztuka, dziedzina sztuki, renesans, odrodzenie, sacrum, profanum, opowiadanie”; wymienia twórców różnych dziedzin sztuki; dyskutuje na temat sztuki; rozumie czytany utwór liryczny J. Iwaszkiewicza i M. Białoszewskiego; rozpoznaje środki stylistyczne, podmiot liryczny, rodzaj literacki; analizuje dzieła sztuki renesansowej z uwzględnieniem typowych cech epoki; tworzy list w roli, opowiadanie, opis obrazu, notkę biograficzną; w opowiadaniu m. Hłaski wskazuje elementy świata przedstawionego, charakteryzuje narratora, interpretuje tytuł

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty,
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia,
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia.

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i sztuka

ZAKRES:

Sacrum w sztuce

TEKSTY:

F. Karpiński, *Pieśń o Narodzeniu Pańskim*

Bogurodzica

J. Twardowski, *Podziękowanie*

A. Klubówna, *Niezwykły fresk*

K. Przerwa-Tetmajer, *W Kaplicy Sykstyńskiej*

M. Anioł, *Sąd Ostateczny*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.3.3., I.3.5.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11., II.3.2., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., II.2.2., III.2.4., III.2.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „sacrum profanum, pieśń religijna, modlitwa, oksymoron, archaizm, archaizacja, ikona, monolog wewnętrzny, anegdota”; analizuje i interpretuje utworu F. Karpińskiego i J. Twardowskiego (podmiot liryczny, adresat, środki stylistyczne, refren, konteksty); tworzy plan szczegółowy, monolog wewnętrzny, opis sytuacji, opis dzieła sztuki; zna historię „Bogurodzicy”, interpretuje jej treść i analizuje formę

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty,*
Działanie 3.3 *Poprawa jakości kształcenia,*
Poddziałanie 3.3.4 *Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i sztuka

ZAKRES:

Ojczyzna w sztuce

TEKSTY:

J. Słowacki, *Hymn*

C.K. Norwid, *Moja piosnka (II)*

A. Mickiewicz, *Reduta Ordona. Opowiadanie adiutanta*

J. Kossak, *Reduta Ordona*

W.Kossak, *Bitwa pod Olszynką Grochowską*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.2.1., I.3.1., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.2.3., III.2.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „romantyzm, monolog liryczny, sytuacja liryczna, idealizacja, obrazy poetyckie”; analizuje i interpretuje utwory polskich romantyków mówiące o ojczyźnie (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, środki stylistyczne, budowa, konteksty); wypowiada się na temat ojczyzny, patriotyzmu; porównuje utwór literacki z dziełem malarskim na ten sam temat; redaguje notatkę interpretacyjną, ocenę bohatera, opis miejsca wydarzeń

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3

Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty,*
Działanie 3.3 *Poprawa jakości kształcenia,*
Poddziałanie 3.3.4 *Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i sztuka

ZAKRES:

Sztuka wyraża uczucia

TEKSTY:

W. Markowska, *Orfeusz i Eurydyka*

Owidiusz, *Pyram i Tyzbe*

A. Mickiewicz, *Niepewność*

Hymn o miłości

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.3.5., I.3.6., I.3.8

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.5., II.2.7., II.2.10., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.2.3., III.2.5., III.2.7., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna pojęcia „prolog, motto, plakat, parafraza, werset” ; opowiada historię z mitu; redaguje rozprawkę, opis dzieła sztuki, charakterystykę postaci, opowiadanie, parafrazę tekstu literackiego; interpretuje głosowo wybrany utwór literacki; analizuje i interpretuje utwory liryczne mówiące o miłości (adresat, podmiot liryczny, sytuacja liryczna, gatunek, środki stylistyczne)

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Człowiek i sztuka

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

R. Goscinny, A. Uderzo, *Asterix i Normanowie* (fragment)

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.7., I.1.8., I.2.1.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.6., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.2.3., III.2.5., III.2.6.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „kontrast, charakterystyka, komedia”; odczytuje komiks i zawarty w nim komizm; rozróżnia gatunki sceniczne; dyskutuje i ocenia postaci literackie; gromadzi materiał do charakterystyki; tworzy charakterystykę postaci, plan twórczy swojej wypowiedzi, opowiadanie;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

3

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Fonetyka

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.3.2., I.3.4.

III.1.4.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia: „ fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska, sylaba, upodobnienie wsteczne, postępowe, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej, akcent wyrazowy”; rozróżnia głoski ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde – miękkie; rozumie znaczenie poszczególnych narządów mowy

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Słowotwórstwo

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.2.1., I.3.3., I.3.9.

III.1.7., III.2.2.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna podstawowe pojęcia i terminy: „wyraz podstawowy, podstawa słowotwórcza, formant, przedrostek, przyrostek, formant zerowy, wrostek, parafraza słowotwórcza, złożenie, zrost, zestawienie, rodzina wyrazów, rdzeń, wyrazy pokrewne, oboczności rdzenia”; dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów, rozróżnia typy formantów, zna rodzaje wyrazów złożonych; tworzy rodziny wyrazów; wie, jak można tworzyć wyrazy zgodnie z zasadami poprawnej polszczyzny; poprawia błędy; rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo; tworzy przymiotniki od rzeczowniki za pomocą podanych formantów ; tworzy rzeczowniki należące do różnych kategorii słowotwórczych; tworzy nazwy wykonawców czynności ; rozróżnia formanty – przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy; tworzy wyrazy pochodne z formantem zerowym

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Fleksja

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.3.7.

III.2.8., III.2.9., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „fleksja, temat fleksyjny, końcówka fleksyjna”; rozpoznaje części mowy, wymienia odmienne i nieodmienny części mowy; poprawnie odmienia rzeczowniki, czasowniki, liczebniki, przymiotniki i zaimki; stosuje poprawne formy wyrazów w zadaniach; stosuje partykułę i wykrzyknik, modyfikując wypowiedź; rozpoznaje tryby i strony czasownika; odróżnia temat fleksyjny od końcówki; rozpoznaje oboczności tematu; Stosuje poprawne formy liczebników w tekście; słownie zapisuje liczebniki ; rozróżnia imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

10

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Składnia

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.2.1., I.3.5.

II.2.4.

III.2.6., III.2.7., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozróżnia części zdania; przedstawia budowę zdania pojedynczego na wykresie; rozróżnia mowę zależną od niezależnej i odwrotnie; rozpoznaje związki główne i poboczne w zdaniu (związki zgody, rządu i przynależności); rozpoznaje rodzaje orzeczeń i podmiotów; zna pojęcia „składnia, wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone, zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie, przydawka, podmiot, orzeczenie, okolicznik, dopełnienie, szereg, związek wyrazów (nadrzędny, podrzędny)”; robi wykres zdania pojedynczego; wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych, stosuje średnik

Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

10

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Klasa I

FILMY

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4

*Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

REŻYSER:

B. Luhrmann

TYTUŁ:

Romeo i Julia

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.2.1.

II.1.1., II.2.10., II.2.11, II.3.1.

III.1.1.III.1.5., III.1.8.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie rolę reżysera; dostrzega różnicę między dramatem Szekspira a filmową adaptacją; analizuje niektóre sceny filmu; zabiera głos w dyskusji nt. uwspółcześniania dzieł, odwołując się do znalezionych głosów znanych krytyków filmowych; rozumie pojęcie „adaptacja”; ocenia kreacje aktorskie Leonardo DiCaprio i Claire Danes; wymienia elementy życia mieszkańców Werony, zauważa szybkie tempo życia, kontrasty społeczne, złe zachowania; zauważa krytyczny obraz kultury masowej.

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

REŻYSER:

A. Wajda

TYTUŁ:

Zemsta

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.2.1.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.10., II.2.11, II.3.1., II.3.2.

III.1.1., III.1.5., III.1.8., III.2.2., III.2.3., III.2.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: opowiada fabułę filmu; interpretuje podstawowe problemy przedstawione w filmie, wyjaśnia na podstawie znalezionych źródeł intencje reżysera ekranizującego utwór z klasyki polskiej; odczytuje uniwersalne przesłanie filmu; ocenia w kategoriach podoba się/nie podoba się film A. Wajdy; pisze sprawozdanie z filmu

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Klasa I

LEKTURY

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4

*Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

A. Mickiewicz

TYTUŁ:

Dziady cz. II

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.2.

II.1.2., II.2.1., II.2.9., II.3.2., II.3.3., II.4.2., II.4.3., II.4.4.,

III.1.1.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: rozumie tytuł utworu i wiąże go z ludowym obrzędem; odczytuje z przedmowy genezę utworu; określa czas i miejsce akcji; dostrzega obecność fantastyki, nastroju grozy; charakteryzuje bohaterów; wie, na czym polega wina poszczególnych postaci; odczytuje prawdy moralne zawarte w utworze; sporządza notatkę

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

B. Prus

TYTUŁ:

Katarynka

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1.; I.1.2.,

II.1.1.; II.1.2.; II.2.1,II.2.6., II.2.7., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.2.3., III.2.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna treść noweli, opowiada historię choroby niewidomej dziewczynki; wie, na czym polegał tragizm tej bohaterki; ocenia postawę pana Tomasza; zauważa jego metamorfozę; pisze charakterystykę pana Tomasza; potrafi wskazać cechy noweli w utworze

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

3

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

A. Christie

TYTUŁ:

Klątwa starej stróżki

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.2.6., II.2.8., II.2.11.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcie „powieść detektywistyczna”; znajduje informacje o słynnej autorce literatury detektywistycznej; rozpoznaje w utworze cechy literatury detektywistycznej; opowiada historię; ocenia bohatera; pisze charakterystykę postaci literackiej

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

A. de Saint-Exupery

TYTUŁ:

Mały Księżę

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2

II.2.1., II.3.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: opowiada wybrany fragment utworu; przedstawia podróż głównego bohatera; potrafi znaleźć argumenty na to, że *Mały Księżę* jest książką nie tylko dla dzieci; znajduje w utworze fragmenty, które mogą być aforyzmami; tłumaczy alegoryczne znaczenie postaci i przestania; pisze dedykację do książki

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

W. Szekspir

TYTUŁ:

Romeo i Julia

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.11., I.2.1., I.2.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.9., II.2.11., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.1.8.,

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: określa czas i miejsce akcji; wymienia głównych bohaterów i określa łączące ich relacje; charakteryzuje Romea i Julię, odwołując się do tekstu, przywołując konkretne zachowania i wypowiedzi; zauważa przemianę bohaterów, rozumie pojęcie „postać dynamiczna”; ocenia postaci; zauważa w utworze różne koncepcje miłości (zmysłowa, romantyczna, bliźniego); dyskutuje na temat znaczenia miłości w życiu człowieka; zna początki dramatu jako rodzaju literackiego; wymienia główne cechy tragedii szekspirowskiej i potrafi odwołać się do „Romea i Julii; wie, jakie antyczne zasady złamał Szekspir; wie, czym jest epizod, akcja, fabuła.

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

E. Hemingway

TYTUŁ:

Stary człowiek i morze

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.2.1.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.6., II.3.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2, III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.3.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna najważniejsze wydarzenia z życia pisarza, który jest laureatem Nagrody Nobla; redaguje notkę biograficzną; opowiada historię rybaka; znajduje fragmenty charakterystyki pośredniej; dyskutuje nt. postępowania Santiago, wskazuje negatywne konsekwencje wypłynięcia w morze; wskazuje dewizę życiową bohatera ; rozumie, potrafi wytłumaczyć sen bohatera; pisze opis przeżyć

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

3

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AUTOR:

A. Fredro

TYTUŁ:

Zemsta

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.2.

II.2.3., II.2.6., II.2.7.; II.2.9.; II.3.2; II.4.3.

III.1.1., III.2.1., III.2.3.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: wie, w jakim czasie żył i tworzył A. Fredro i jaki to miało wpływ na genezę utworu; potrafi przedstawić bohaterów, scharakteryzować Rejenta, Cześnika i Papkina; rozumie pojęcie „nazwisk znaczących”; przedstawia przebieg sporu między Cześnikiem a Rejentem i podaje przyczyny kłótni; ocenia postępowanie bohaterów; wymienia elementy stroju szlacheckiego; pisze ogłoszenie do kroniki towarzyskiej o ślubie Wacława i Klary; wskazuje elementy dramatu w utworze; wskazuje komiczne sytuacje w *Zemście*; podaje przykłady komizmu; uzasadnia, dlaczego *Zemsta* jest komedią charakterów

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Klasa II

DZIAŁY

Priorytet III
Działanie 3.3
Poddziałanie 3.3.4

*Wysoka jakość systemu oświaty,
Poprawa jakości kształcenia,
Modernizacja treści i metod kształcenia.*

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DZIAŁ:

U źródeł filozofii

ZAKRES:

Ważne pytania

TEKSTY:

J. Gaarder, *Co to jest filozofia?*

W. Szymborska, *W zatrzęsieniu*

Platon, *Ludzie w jaskini*

Platon, *Obrona Sokratesa* (fragment)

Metrodoros, *Gorzka medytacja*

A. Bahdaj, *Niebo naszym dachem*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.7., I.2.3., I.3.5., I.3.8.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.10., II.2.11., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.4., III.2.6., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „filozofować, idea, sens, metafizyka, antropologia, liryka, liryka bezpośrednia, liryka pośrednia, przemówienie, apostrofa, pytanie retoryczne, wyrażenie potoczne, medytacja, puenta”; zna

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Nowoczesna edukacja przedmiotów ścisłych i humanistycznych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

mitę; podaje ich genezę; widzi różnicę i potrafi ją wyjaśnić między mitycznym a filozoficznym widzeniem świata; czyta ze zrozumieniem teksty epickie i liryczne, dyskutuje na ich temat; formułuje argumenty; zestawia ze sobą teksty kultury mówiące o tym samym temacie; wygłasza przemówienie

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

10

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty,
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia,
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia.

DZIAŁ:

U źródeł filozofii

ZAKRES:

Stoików recepta na życie

TEKSTY:

L. A. Seneka (Młodszy), *O życiu szczęśliwym*

J. Kochanowski, *Pieśń IX (Księgi wtóre)*

J. Kochanowski, *Do gór i lasów, O żywocie ludzkim*

R. Rolland, *Spalony dom;*

Le Nain, *Pejzaż z wieśniakami*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1, I.12., I.1.3, I.1.4., I.1.7., I.1.8., I.3.3., I.3.5., I.3.8.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.11, II.3.2., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.4., III.2.8., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia: „złoty środek, stoicka postawa, stoicki spokój, liryka zwrotu do adresata, liryka inwokacyjna, puenta, fraszka, agresja”; przedstawia zachowania charakterystyczne dla postawy stoickiej, analizuje pieśń J. Kochanowskiego (gatunek, podmiot liryczny, adresat liryczny, postawa podmiotu, przesłanie, środki stylistyczne, kontekst biograficzny); dyskutuje na temat bohatera powieści R. Rollanda

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

U źródeł filozofii

ZAKRES:

Szczęście według Epikura

TEKSTY:

Epikur, *Epikur pozdrawia Menoikeusa*

J. Kochanowski, *Pieść XX (Księgi pierwsze)*

J. Kochanowski, *Na lipę*

A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz*(fragment)

S. Żeromski, *Przedwiośnie* (fragment)

C. Miłosz, *Dar*

J. Kofta, *Radość o poranku* (fragment)

J.R. Reuel Tolkien, *Urodziny Bilba* (fragment *Drużyny pierścienia*)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1, I.1.2, I.1.3., I.1.4., I.1.6., I.1.7., I.1.11, I.2.3., I.3.1., I.1.8.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.11, II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2., II.4.3 III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.2.4., III.2.6., III.2.8., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „przepis, opis sytuacji, hasło encyklopedyczne”; analizuje i interpretuje utwory liryczne Miłosza, Kochanowskiego, Horacego i Kofty (podmiot liryczny, adresat, nastrój wiersza, przesłanie, środki stylistyczne); pisze przepis na wybrane danie, opis sytuacji, plan wydarzeń; opowiada przeczytaną historię bohatera

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

DZIAŁ:

U źródeł filozofii

ZAKRES:

Cynik dawniej i dziś

TEKSTY:

A. Kwiatek, M. Worwąg, *Diogenes i Aleksander*

Antifilos, *Anegdota o Diogenesie*

C. van Everdingen, *Diogenes szukający uczciwego człowieka*

L. Kruczkowski, *Niemcy*(fragment)

J. Davis, *Garfield*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.3., II.2.5., II.2.6., II.2.10., II.2.11., II.3.2., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.5., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia „anegdota, scenariusz, komizm, komizm słowny, komizm postaci, komizm sytuacyjny, cynik, cynizm”; pisze dialog, komentarz, charakterystykę; potrafi odczytać scenariusz filmowy; rozumie dzieło sztuki; charakteryzuje postaci dramatu Kruczkowskiego, ocenia ich;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

U źródeł filozofii

ZAKRES:

Być ascetą

TEKSTY:

E. Wipszycka, *Święty Antoni, czyli o pierwszych pustelnikach*

Sassetta, *Spotkanie świętego Antoniego ze świętym Pawłem,*

J. da Voragine, *Legenda o świętym Aleksym*

B. Berlinghieri, *Święty Franciszek*

G. di Bondone, *Kazanie do ptaków*

o. G. Palidoro, *Dekalog świętego Franciszka oparty na jego pismach i wczesnych źródłach franciszkańskich*

L.Staff, *Biedaczyno asyski!*

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.7., I.2.1, I.3.5.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.6., II.2.10., II.2.111., II.3.1., II.3.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.3., III.2.8., III.2.10., III.2.11., III.3.1., III.3.2.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „ikonografia, asceta, asceza, atrybut, życiorys, CV, paradoks, poezja franciszkańska, legenda, apel”; opowiada historię przestawioną w tekście literackim i na obrazie; tworzy wzorzec osobowy ascety średniowiecznego na podstawie legendy o św. Franciszku; pisze poprawnie życiorys, CV, apel, notatkę; dyskutuje na temat postawy świętych; przedstawia naukę św. Franciszka

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

DZIAŁ:

U źródeł filozofii

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

E. Nowak, *Rozmowa z Zośką i Matyldą*

B. Prus, *Na wakacjach*

J. Tischner, *Józek Bryjka z Ochotnicy*

F. Rabelais, *Beczka Diogenesa*

Z. Herbert, *Pan Cogito a perła*

W. Allen, *Moja apologia*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1, I.1.2., I.1.4., I.1.7., I.2.3., I.3.1., I.3.3., I.3.5.

II.1.1., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.9., II.2.10., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.6., III.1.7., III.2.2., III.2.4., III.2.8., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „monolog wewnętrzny, cynik, streszczenie, autocharakterystyka”; odnajduje w tekstach współczesnych nawiązania do tradycyjnych wątków; dyskutuje; ocenia postawę bohatera utworu B. Prusa; ocenia postawę bohatera; pisze opowiadanie, relację ze zdarzenia, inne zakończenie utworu, komiks, zaproszenie, streszczenie, autocharakterystykę; porządkuje informacje zgodnie z chronologią

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji - dom

ZAKRES:

Dom i jego przestrzeń

TEKSTY:

O. Tokarczuk, *Czas domu*

M. E., *Momo* (fragment)

J. Podsiadło, *Rozdziałik czwarty, w którym oglądamy domy sióstr*

TREŚCI NAUCZANIA – TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.2.1, I.3.2.

II.1.2., II.2.1., II.2.5., II.2.10, II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „archetyp, rytuał”; tworzy opis miejsca; odczytuje różne teksty kultury; dyskutuje; opowiada o domu w różnym jego rozumieniu

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji - dom

ZAKRES:

Powroty do domu

TEKSTY:

Homer, *Odyseja* (fragment)

L. Staff, *Odys*

K. Kawasis, *Itaka*

H. Bosch, *Syn marnotrawny*

A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz. Księga I. Gospodarstwo* (fragment)

S. Żeromski, *Szyfowe prace*

W. Gerson, *Krajobraz z kapliczką*

TREŚCI NAUCZANIA – TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.7., I.3.2., I.3.5., I.3.6.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.6., II.2.7., II.2.10. II.2.11., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.5., III.1.7., III.2.3., III.2.4., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna pojęcia „epos, porównanie homeryckie, stały epitet, przypowieść, parabola, opis przeżyć, zdrobienie”; znajduje cechy eposu i przypowieści w tekstach literackich; tworzy plan wydarzeń, opis przeżyć wewnętrznych, opowiadanie, rozprawkę, przeprosiny; analizuje wiersz L. Staffa; odczytuje metaforyczne znaczenie przypowieści o synu marnotrawnym

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

9

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji - dom

ZAKRES:

W domu dzieciństwa i młodości

U. Eco, *Jakże cudownie było bawić się pluszowym misiem* TEKSTY:

T. Różewicz, *Kasztan*;

J. Baran, *Dom rodzinny*

M. Wańkowicz, *Szczeniące lata*;

J. Chełmoński, *Zima. Dworek o zmierzchu*

M. Piquemal, *Nauki mędrca*

A. Kamiński, *U Alka i Rudego*

M. Musierowicz, *W domu Borejków* (fragment)

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.7., I.1.9., I.1.10., I.2.1., I.3.1., I.3.6.

II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.7., II.2.11., II.3.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.1.6., III.1.7., III.2.3., III.2.4., III.2.6.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń; rozumie pojęcia „publicystyk a, felieton, narracja, narrator, gawęda, życzenia, stylizacja, pamiętnik, teza, antyteza, argument, wniosek, literatura faktu, fikcja, fakt, fantastyka, post internetowy”; tworzy opis przedmiotu, kartkę z pamiętnika, opis sytuacji, rozprawkę, charakterystykę, post internetowy; interpretuje utwory liryczne T Różewicza i J. Barana (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, środki stylistyczne, nastrój); zestawia wiedzę na temat Warszawy czasów II wojny światowej z informacjami w tekście A. Kamińskiego; opowiada historię młodych bohaterów, ocenia ich postępowanie, dyskutuje

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji - dom

ZAKRES:

Figury domu

TEKSTY:

A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz. Inwokacja*;

J. Kochanowski, *Na zdrowie*

H. Sienkiewicz, *Latarnik* (fragment)

F. K. Lampi, *Rozbitkowie*

C. Godman, *Widok morza z latarnią u brzegów morza*

M. Konopnicka, *Pieśń o domu; Rota*

L. Loeffler, *Powrót z jasyru*,

C. Miłosz, *Z okna*

E. Stachura, *Ite missa est (pieśń na wejście)*;

M. Nowiński, *Współistnienie*;

L. Drewiński, *Rasizm*

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.9., I.2.1., I.2.2.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3. 1 . II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1., III.1.2., III.1.5., III.2.3., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: rozumie pojęcia „inwokacja, przerzutnia, średniówka, aluzja literacka, epilog, język ezopowy, rym, ankieta”; recytuje „ Inwokację”; interpretuje utwory liryczne i epickie; opowiada dzieje

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

bohatera; tworzy opis przeżyć wewnętrznych, ankietę, charakterystykę, opis sytuacji; analizuje dzieło malarskie (barwy, kompozycja, tematyka) i plakat; rozróżnia różne rodzaje rymów;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

DZIAŁ:

Śladami cywilizacji - dom

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

I. Krasicki, *Żona modna*

W. Hogarth, *Przy śniadaniu*

T. Różycki, *Dwanaście stacji. Poemat. Stacja pierwsza: Spotkanie* (fragment)

I. Fink, *Zabawa w klucz*

L. J. Kern, *Śmierć w kręgu rodziny* (fragment)

B. Kosmowska, *Buba* (fragment)

S. Mrozek, *Na łonie natury*

Christiane F., *Złe wspomnienia*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.1.10., I.2.1., I.2.3.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.9., II.2.11. II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.5., III.2. 11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „satyra, holokaust, prozaizm, eufemizm, komunikat niewerbalny, stereotyp, wulgaryzm, rozprawka, teza, hipoteza, argument, kontrargument, scenopis, scena, ujęcie”; wypowiada się na temat wad wyśmianych w satyrach Krasickiego; opowiada historię bohaterów; interpretuje opowiadanie I. Fink, wykorzystując kontekst historyczny; dyskutuje; interpretuje utwór

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

liryczny L.J. Kerna (podmiot liryczny, nastrój, bohaterowie liryczni, środki stylistyczne); klasyfikuje zachowania bohaterów

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

10

DZIAŁ:

Prawa i obowiązki

ZAKRES:

Zdrowie, życie, wolność

TEKSTY:

I. Krasicki, *Człowiek i zdrowie*

M. K. Piekarska, *Klasa pani Czajki* (fragment)

Hiszpańska miniatura z *Księgi strachów*

W. Homer, *Strzał z bicia*

G. Seurat, *Niedzielne przedpołudnie na wyspie Grande Jatte*

J. Steen, *Gracze przed gospodą*

J. Tissot, *Turyści w Londynie*

G. Stuart, *Łyżwiarz*

Biblia, Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie

J. Bassano, *Miłosierny Samarytanin*

A. Kamieńska, *Granica*

E. Nowak, *Wizyta*

W. Szymborska, *Możliwości*

R. Waters, *Każda świeczka*

M. Sato, Japonia, *Nigdy więcej wojny – „Posłuchaj muzyki”*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.1.9., I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.3.6.

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.4., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „streszczenie, dedykacja, komunikacja niewerbalna, komunikacja werbalna”; rozmawia na temat fotografii; interpretuje bajkę I. Krasickiego; redaguje streszczenie, rozprawkę, opowiadanie, charakterystykę, notatkę, opis przeżyć wewnętrznych, list otwarty; odczytuje i opisuje plakat i dzieło sztuki; opowiada przeczytaną historię; dyskutuje; interpretuje utwory liryczne; znajduje informacje na temat Nagród Nobla

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

13

DZIAŁ:

Prawa i obowiązki

ZAKRES:

Nauka jako prawo i obowiązek

TEKSTY:

N. H. Kleinbaum, *Lekcja na dziedzińcu* (fragment *Stowarzyszenia umarłych poetów*)

Z. Herbert, *Pan od przyrody*

D. Buzzati, *Spotkanie z Einsteinem*

W. Młynarski, *Róbmy swoje* (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.7., I.2.1., I.3.6.

II. 2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „konformizm, nonkonformizm”; analizuje postawy bohaterów i dyskutuje o nich; tworzy kartkę z pamiętnika, list, opowiadanie, charakterystyka; analizuje interpretuje utwór Z. Herberta (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, kontekst historyczny, puenta); opracowuje stronę do leksykonu jako prezentację multimedialną

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Prawa i obowiązki

ZAKRES:

Praca – czy tylko obowiązek?

TEKSTY:

M. Dąbrowska, *Noce i dnie* (fragment)

H. Sienkiewicz, *Legenda żeglarska*;

I. Ajwazowski, *Sztorm nocą na morzu*,

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2, I.1.3., I.1.7., I.2.1., I.2.2., I.3.6.

II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.3., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7., III.2.2., III.2.4., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcie „konspekt”; opowiada dzieje bohaterów i dyskutuje na temat ich postaw; tworzy kartkę z pamiętniki; interpretuje utwór W. Młynarskiego; czyta ze zrozumieniem „Legendę żeglarską” (kontekst historyczny, sposoby kształtowania wypowiedzi, postawy)

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Prawa i obowiązki

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

J. Kochanowski, *O doktorze Hiszpanie*

A. Pągowski, *Narkomania*

S. Kubica, *Alkohol zabija*

R. Kalarus, *Myślę, więc nie piję*

K. Zanussi, *Reklama przedawkowana* (fragment)

I. Krasicki, *Dzieci i żaby, Wilk i baran, Jagnię i wilcy*

M. Urbaniec, *Stop, wykreśl przemoc*

E. Hemingway, *Stary człowiek przy moście*

S. Dali, *Przecucie wojny domowej*

J. Scorsone, A. Drueding, *Alternatywy dla wojny*

M. Pawlikowska-Jasnorzewska, *Wagi*

W. Wereszczagin, *Apoteoza wojny poświęcona wszystkim zdobywcom przeszłym, teraźniejszym i przyszłym*

S. Lem, *Edukacja Cyfrania** (fragment)

W. Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragment)

J. K. Jerome, *Jak głowa rodziny wiesza obraz?*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.6., I.1.7., I.1.8., I.1.11., I.2.1., I.2.2., I.3.6.

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1, III.1.2., III.1.5., III.1.7., III.2.4., III.2.6., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „puenta, fraszka, bajka, perswazja, cyberprzemoc, apoteoza, groteska, polemika, opis przeżyć”; odczytuje plakat, fotografię, tekst literacki; analizuje i interpretuje utwory epickie (świat przedstawiony, narrator, problematyka) i liryczne (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, środki stylistyczne, przenośne znaczenie); tworzy rozprawkę, wywiad, opowiadanie, komiks, ulotkę, reklamę, charakterystykę porównawczą; dyskutuje na temat bohaterów literackich; odpowiada na pytania do tekstów; odczytuje przesłanie utworu; odnajduje groteskę w utworze

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

10

DZIAŁ:

Artysta i tworzywo

ZAKRES:

Kim jest artysta?

TEKSTY:

W. Szymborska, *Radość pisania*

T. L. Leśniak, Rafał Skarżyski, *Przygody Jerzego*

J. Iwaszkiewicz, *Ikar*

P. Breughel Starszy, *Upadek Ikara*

Z. Herbert, *Kołatka*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.7., I.1.10., I.2.1., I.2.3., I.3.1., I.3.6.

II.1.1., II.1.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.2., III.2.3., III.2.4., III.2.5., III.2.6., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcie „konwencja”; zna dziedziny twórczości znanych polskich twórców; analizuje i interpretuje utwór W. Szymborskiej (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, obrazy liryczne, środki stylistyczne); tworzy wywiad, charakterystykę bohatera; dyskutuje na temat roli artysty; porównuje obraz z tekstem literackim o tej samej problematyce; interpretuje wiersz Z. Herberta

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

Artysta i tworzywo

ZAKRES:

Programy, manifesty

TEKSTY:

Arystoteles, *Rozważania o sztuce*

Arystoteles, *Rozważania o sztuce*

M. Anioł Buonarroti, *Dawid*

P. Picasso, *Instrument muzyczny*

Caravaggio, *Grający na lutni*

E. Munch, *Krzyk*

S. Dali, *Anioł Pański architektoniczny Milleta*

C. Monet, *Kobieta z parasolką*

J. Kochanowski, *Kto mi dał skrzydła...*

I. Krasicki, *Monachomachia*, (fragment)

S. Przybyszewski, *Confiteor* (fragment)

T. Różewicz, *Pragnienie*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.7., I.2.1., I.2.3., I.3.6.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.10., II.2.11.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.2.2., III.2.4., III.2.6.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „mimetyzm, fikcja literacka, fantastyka, wydarzenia prawdopodobne, wydarzenia rzeczywiste, literatura dydaktyczna, sztuka dla sztuki, manifest literacki”; redaguje rozprawkę, streszczenie, zaproszenie, recenzję, bajkę, satyrę z mottem; rozumie program poetycki S. Przybyszewskiego; wyraża swoje zdanie na temat sztuki; odczytuje pouczenie w utworach I. Krasickiego; analizuje i interpretuje utwór T. Różewicza (jak, do kogo, w jakim celu?)

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

Artysta i tworzywo

ZAKRES:

Zmagania z materią

TEKSTY:

W. Szekspir, *Hamlet, księżę Danii*, (fragment)

J. Tuwim, *Sitowie*

L. Staff, *Zdarzenie*

I. Stone, *Michał Anioł Buonarroti*

M. Anioł Buonarroti, *Pieta*

M. Anioł Buonarroti, fragment fresku na sklepieniu Kaplicy Sykstyńskiej

V. van Gogh, *List do brata*

V. van Gogh, *Autoportret; Wspomnienia z północy*,

Z. Herbert, *Cena sztuki*;

A. van Ostaje, *Malarz w swojej pracowni, XVII w.*;

P. Guston, *Stół malarza*

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.6.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.10., II.2.11. II.3.1., II.3.2., II.4.1.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.4., III.2.6., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „; wskazuje, jakie cechy powinien mieć dobry aktor, proponuje aktora do nagrody; odczytuje problematykę utworu lirycznego, interpretuje wiersz; tworzy dedykację, opis

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

dzieła sztuki, opis przestrzeni, kartkę z dziennika; czyta ze zrozumieniem teksty, odpowiada na pytania; wypowiada się na temat pracy artystów różnych dziedzin sztuki;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

Artysta i tworzywo

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

M. Piątkowska, L. K. Talko, *Król misiów*

Witkacy, *Manifest (Fest – mani)* (fragment)

S. Mrożek, *Poezja*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.6., I.1.8., I.1.7., I.1.10., I.2.3, I.3.3., I.3.9.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.2.4., II.2.6., II.2.7., II.2.11., II.33.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.1.8., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia „pamiętnik, dziennik, neologizm, recenzja”; tworzy opowiadanie, pamiętnik, recenzję, wywiad; opowiada przeczytany utwór; wskazuje w nim odpowiednie fragmenty na potwierdzenie swojego zdania; odczytuje problematykę utworu; dyskutuje na temat poezji;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Składnia

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

II.1.1., I.3.5., I.3.6., I.3.8.

III.2.5., III.2.6., III.2.7., III.2.10.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna pojęcia „funkcja składniowa, zdanie złożone współrzędnie (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe), zdanie złożone podrzędnie, zdanie złożone podrzędnie przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, orzecznikowe, podmiotowe, imiesłowowy równoważnik zdania, zdanie/wypowiedzenie wielokrotnie złożone”; określa funkcje części mowy; dokonuje analizy składniowej zdania pojedynczego; rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi; przekształca zdanie złożone współrzędnie na zdanie złożone podrzędnie; tworzy wykres zdania złożonego podrzędnie, zdania wielokrotnie złożonego; przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie; stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazanym informacjom; wykorzystuje wiedzę o składni do stosowania reguł interpunkcyjnych; oddziela przecinkiem wypowiedzenia złożone; samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

12

Klasa II

FILMY

REŻYSER:

P. Jackson

TYTUŁ:

Hobbit

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.2.1.

II.1.1., II.2.10., II.2.11, II.3.1.

III.1.1.III.1.5., III.1.8., III.2.4.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: poznaje teksty będące przykładem filmu fantasy; analizuje utwory z różnych dziedzin sztuki (powieść i film); czyta ze zrozumieniem i gromadzi słownictwo na określony temat; potrafi swoją wypowiedź opatrzyć cytatem; dokonuje selekcji materiału słownikowego; redaguje wypowiedź, stosując wybrane zwroty frazeologiczne; tworzy recenzję i charakterystykę wybranego bohatera filmowego

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

REŻYSER:

P. Komorowski

TYTUŁ:

Szyfowe prace

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.2.1.

II.1.1., II.2.10., II.2.11, II.3.1.

III.1.1.III.1.5., III.1.7., III.1.8.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: potrafi porównać metody rusyfikacji w Królestwie Polskim przedstawione w utworze literackim i w filmie; zabiera głos w dyskusji na temat gry aktorskiej, doboru aktorów, własnego wyobrażenia wydarzeń przedstawionych przez narratora a wersji filmowej

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

Klasa II

LEKTURY

AUTOR:

J. R. R. Tolkien

TYTUŁ:

Hobbit

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.2.6., II.2.8., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: wypowiada się na temat własnych upodobań czytelniczych; określa tematykę utworu; zna pojęcie *fantasy*; przypisuje utwór do właściwego rodzaju i gatunku literackiego; porównuje utwór z baśnią; wyjaśnia tytuł i podtytuł; rozpoznaje narratora i rodzaj narracji; opisuje świat przedstawiony; charakteryzuje głównego bohatera

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

AUTOR:

A. Czechow

TYTUŁ:

Kameleon

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

II.1.1.,

II.1.2, II.2.5., II.4.1.,

III.1.1., III.2.4.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: opowiada historię przedstawioną w utworze; interpretuje tytuł w odniesieniu do głównego bohatera; wskazuje w utworze przykłady charakterystyki bezpośredniej i pośredniej; charakteryzuje Oczumielowa; ocenia tę postać; omawia krótko stosunki społeczne panujące w Rosji XIX wieku i ich przejawy, podając przykłady z tekstu; przedstawia przesłanie tekstu Antoniego Czechowa

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

AUTOR:

H. Sienkiewicz

TYTUŁ:

Latarnik

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna nowelę *Latarnik*; potrafi wyodrębnić zdarzenia w tekście; przedstawia dzieje Skawińskiego; potrafi wskazać przełomową chwilę w życiu bohatera; dostrzega w losach Skawińskiego metaforę losów Polaków na emigracji; ocenia bohatera; charakteryzuje postać; potrafi wymienić sytuacje, wydarzenia, pod wpływem których człowiek może się zmienić

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

3

AUTOR:

H. Sienkiewicz

TYTUŁ:

Quo vadis

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2.

II.1.2., II.2.1., II.2.5., II.2.11., II.2.7., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.2.3., III.2.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: uzasadnia, że *Quo vadis* to powieść historyczna; wyjaśnia rolę tytułu; zna tło historyczne wydarzeń z lektury; podaje przykłady postaci fikcyjnych i historycznych; przedstawia, charakteryzuje świat pogan i świat chrześcijan w powieści, stosując odpowiednie cytaty; wyjaśnia przyczyny prześladowań pierwszych chrześcijan; wymienia wartości ważne dla pierwszych chrześcijan; podaje przykłady przedstawicieli poszczególnych warstw społecznych Rzymu oraz pokazuje różnice w sposobie życia; opowiada o spotkaniu Marka Winicjusza i Ligii i przedstawia dzieje ich miłości; charakteryzuje Ligię i Marka; opowiada o przemianie duchowej Piotra i Marka Winicjusza oraz wyjaśnia przyczyny tych przemian; opisuje przeżycia wewnętrzne Marka w czasie walki Ursusa; formułuje tezę i argumenty; rozwija przykładowy argument; tworzy plan rozprawki

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

AUTOR:

S. Żeromski

TYTUŁ:

Szyfowe prace

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.8., I.2.1.

II.1.2., II.2.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: wyjaśnia, że akcja powieści toczy się w regionie świętokrzyskim w XIX w.; zna i rozumie kontekst historyczny utworu; wskazuje w powieści wątki autobiograficzne; określa cel działania rusyifikatorów i podaje przykłady działań rusyfikacyjnych; przedstawia postać Tomka Waleckiego, Marcina Borowicza, Andrzeja Radka i Bernarda Zygiera; charakteryzuje chłopców w kontekście zachowania na lekcjach i poza nimi; omawia sytuacje przełomowe w życiu bohaterów, podaje przykłady z życia świadczące o odwadze, znajduje odpowiednie cytaty na poparcie swojego zdania; wskazuje elementy manipulacji w wykładzie nauczyciela Kostriulewa; zapisuje w punktach najważniejsze wydarzenia z życia bohaterów; nazywa uczucia, jakie wywołała recytacja utworu Adama Mickiewicza wśród osób zebranych w klasie; wyjaśnia sens tytułu powieści; uzasadnia, dlaczego uczniowie nie poddali się rusyfikacji; omawia cechy dobrego patrioty na przykładzie postaci Bernarda Zygiera

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

AUTOR:

Molier

TYTUŁ:

Świętoszek

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.6., I.1.7., I.1.8., I.2.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.11., II.4.3.

III.1.1., III.1.2.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna sytuację panującą we Francji w XVII w.; potrafi interpretować słowa, gesty, czyny bohaterów dramatu, odróżniając grę pozorów od prawdy; dostrzega uniwersalność zaprezentowanych w dramacie postaw i poglądów; zabiera głos w dyskusji; charakteryzuje bohaterów komedii ze względu na zachowanie, wypowiedzi, oceny ich stronników i przeciwników; potrafi wskazać w komedii typowe cechy gatunku literackiego; przypomina sobie wiadomości dotyczące dramatu

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

Klasa III

DZIAŁY

DZIAŁ:

U źródeł – konflikt i porozumienie

ZAKRES:

Brak porozumienia

TEKSTY:

J. Tischner, *O dialogu*

E. Nowak, *Rozmowa koleżanek*

Z. Kubiak, *Sąd Parysa*

Biblia, *Upadek pierwszych ludzi*

J. Słowacki, *Balladyna* (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.7., I.1.8., I.1.10., I.2.1., I.3.8

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.9., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.3., II.3.8., II.4.2., II.4.3.

III.1.1, III.1.2., III.1.7., III.2.4., III.2.5., III.2.6., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „karygodny, manipulacja, akt komunikacji, nadawca, odbiorca, kod językowy, kontakt, kontekst, komunikat, monolog, dialog, wywiad, plan wydarzeń, ramowy plan zdarzeń, szczegółowy plan zdarzeń, funkcja języka, dramat, akcja, tekst główny, didaskalia, akt, scena”; redaguje dialog, wywiad, streszczenie mitu, opowiadanie, opis sytuacji, list, ramowy plan zdarzeń, szczegółowy plan zdarzeń; rozumie czytany tekst, zna treść; wyszukuje we współczesnych tekstach nawiązań do mitologii i Biblii; opowiada historię bohaterów; charakteryzuje wybrane

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

postaci; posługuje się odpowiednim cytatem; rozumie, czym jest konflikt i znajduje przyczyny konfliktów w czytany tekście; rozpoznaje intencje wypowiedzi, odczytuje z nich stan emocjonalny postaci; posługuje się mową zależną i niezależną, rozumiejąc ich funkcje; rozwiązuje zadania związane z analizą i interpretacją utworu J. Słowackiego „Balladyna”

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

9

DZIAŁ:

U źródeł – konflikt i porozumienie

ZAKRES:

Konflikt wartości

TEKSTY:

J. D. Salinger, *Buszujący w zbożu*

J. Kochanowski, *Tren VIII, Tren V, Tren VI, Tren X*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2, I.1.3., I.1.9., I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.3.9.

II.1.2., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.10., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „konformizm, nonkonformizm, bunt, idealista, idea, idealizować, egoizm, altruizm, opowiadanie, tren”; czyta ze zrozumieniem różne teksty kultury; redaguje opowiadanie, opis przeżyć; wypowiada się na temat przeczytanego tekstu; rozpoznaje odmiany gatunkowe epiki i liryki; dyskutuje na temat postaci literackich, znajduje podobne charaktery w znanych bohaterach; zna genezę powstania „Trenów J. Kochanowskiego; analizuje i interpretuje czytane treny;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

U źródeł – konflikt i porozumienie

ZAKRES:

Nietolerancja

TEKSTY:

B. Kosmowska, *Łąka pełna złej trawy*

B. Kosmowska *Pozłacana rybka*

P. Huelle, *Weiser Dawidek* (fragment)

W. Szpilman, *Pianista* (fragmenty)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.2., II.1.7., I.1.10., I.2.1., I.3.1., I.3.3., I.3.8.

II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11, II.3.1., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.1.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „tolerancja, nietolerancja, agresja, rasizm, nacjonalizm, Holokaust”; opowiada o bohaterach przeczytanych tekstów literackich; snuje refleksje na temat postaw; rozwiązuje zadania związane z analizą i interpretacją utworu P. Huelle’go „Weiser Dawidek”; redaguje artykuł prasowy

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

U źródeł – konflikt i porozumienie

ZAKRES:

Akceptacja, tolerancja, zrozumienie

TEKSTY:

E. E. Schmitt, *Dziecko Noego* (fragment)

Homer, *Iliada*(fragment)

J. Kochanowski, *Tren XIX albo Sen*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.7.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.2.8.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcie „opis sytuacji”; redaguje notatkę, charakterystykę, opis sytuacji; wykonuje ćwiczenia ortograficzne; analizuje postępowanie bohaterów „Iliady” i „Dziecka Noego”; dyskutuje; zestawia poznane fragmenty z innymi znanymi tekstami o podobnej tematyce

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

8

DZIAŁ:

U źródeł – konflikt i porozumienie

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

P. P. Rubens, *Sąd Parysa*

K. I. Gałczyński, *Teatrzyk „Zielona Gęś” ma zaszczyt przedstawić „Żarłoczną Ewę”;*

A. Osiecka, *Adam i Ewa;*

S. Mrożek, rysunek satyryczny

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.2.1., I.3.3.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.7., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.2.

III.1.1., III.1.2, III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „atrybut, opis przeżyć, alegoria, język ogólnonarodowy, dialekt, gwara, slang młodzieżowy, charakterystyka porównawcza”; redaguje opis przeżyć, sprawozdanie, dialog, charakterystykę porównawczą ; analizuje i interpretuje teksty kultury z uwzględnieniem nawiązania do Biblii i mitologii; odnajduje elementy komizmu

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Władza i prawo

ZAKRES:

Portrety władców

TEKSTY:

B. Prus, *Z legend dawnego Egiptu*

Anonim tzw. Gall, *O królu Bolesławie*

I. Krasicki, *Do króla*

R. Kapuściński, *Cesarz* (fragment)

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.7., I.2.1.

II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.2.7., II.2.6., II.2.9., II.2.10., II.2.11., II.3.3., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.3., III.2.4., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „monarchia, anarchia, dyktatura, republika, pika, narrator, świat przedstawiony, akcja, fabuła, epizod, watek, punkt kulminacyjny, puenta, panegiryczny, gesta, fikcja literacka, satyra, reportaż, reżim autorytarny”; analizuje i interpretuje nowelę B. Prusa (typ narracji, świat przedstawiony, cechy gatunkowe noweli itp.); redaguje sprawozdanie; charakteryzuje króla w oparciu o fragmenty kroniki Galla; analizuje satyrę I. Krasickiego; dyskutuje na temat przesłania utworu „Do króla”; czyta ze zrozumieniem reportaż R. Kapuścińskiego

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

7

DZIAŁ:

Władza i prawo

ZAKRES:

Podlegać władzy

TEKSTY:

G. Orwell, *Folwark zwierzęcy*, (fragment)

Z. Herbert, *Ze szczytu schodów*

M. Zusak, *Złodziejka książek*, (fragment)

S. Barańczak, *19.12.79: Czyste ręce*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.1.6., I.1.8., I.1.9., I.3.1., I.3.3., I.3.6.

II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.2.3., III.2.6., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „nowomowa, totalitaryzm, alegoria, autorytet, cenzura”; analizuje tekst pod kątem budowy i zawartości środków stylistycznych; ocenia bohaterów literackich; rozumie alegoryczny charakter „Folwarku zwierzęcego”; redaguje reportaż, notatkę, rozprawkę; analizuje teksty liryczne; dyskutuje na temat dawnej sytuacji politycznej Polski w oparciu o poznane teksty i wiedzę historyczną

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

Władza i prawo

ZAKRES:

Jednostka a władza

TEKSTY:

M. Białoszewski, *Pamiętnik z powstania warszawskiego* (fragment)

G. Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragment)

T. Różewicz, *Ocalony*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2, I.1.4., I.1.7., I.2.1., I.3.1., I.3.2.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.7., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.2.3., III.2.10., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „anakolut, stalinizm, łagry, pokolenie Kolumbów”; czyta ze zrozumieniem fragment pamiętnika M. Białoszewskiego, analizuje tekst; redaguje notatkę; analizuje i interpretuje utwory liryczne; znajduje informacje na temat czasów historycznych i zestawia je z tekstami literackimi;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Władza i prawo

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

E. Lipska, *Egzamin*

Ch. M. Schulz, *Była ciemna burzliwa noc*, cz. 2

J. Tuwim, *PURS. Rozporządzenie*

T. Berry, *Freedom of Expression*

K. Wierzyński, *Przykazania*

K. I. Gałczyński, *Ballada o trzęsących się portkach* (fragment)

S. Mrożek, *Lew*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.5., I.3.6., I.3.8.

II.1.2., II.2.2, II.2.4., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.6., III.1.7., III.2.2., III.2.4., III.2.6., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „aluzja, parafraza, literatura faktu”; interpretuje tekst, odnajdując ironię; czyta ze zrozumieniem i nawiązaniem do znanych wątków teksty kultury (np. plakat); redaguje interpretację utworu, list, dedykację;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

8

DZIAŁ:

Oblicza cywilizacji

ZAKRES:

Cywilizacja jako szansa na ...

TEKSTY:

Canaletto, *Krakowskie Przedmieście w stronę kolumny Zygmunta*

U. Boccioni, *Hałas uliczny wdzierający się do domu*

B. Prus, *Marzenia wynalazcy*

T. Peiper, *Radio adwokat* (fragment)

S. Młodożeniec, *XX wiek*

Połowanie na geny, (wywiad)

C. Miłosz, *Wiek nowy*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.6., I.1.9., I.1.10., I.2.1., I.2.3., I.3.2., I.3.8.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.5., III.1.7., III.2.3., III.2.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „cywilizacja, futurizm, informacja dziennikarska”; przedstawia swoją wiedzę na temat cywilizacji, problemów współczesnego świata; czyta ze zrozumieniem utwory epickie i liryczne, analizuje je w oparciu o wiedzę teoretycznoliteracką (narrator, podmiot liryczny,

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

środki stylistyczne itp.); dyskutuje na różne tematy (np. bohater, jego postępowanie, osiągnięcia cywilizacyjne); redaguje charakterystykę, ogłoszenie, opowiadania, opis przeżyć, notatkę, informację;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

DZIAŁ:

Oblicza cywilizacji

ZAKRES:

Dylematy i kontrowersje

TEKSTY:

W. Myśliwski, *Droga*

W. Szymborska, *Nieczytanie*

I. Krasicki, *Podróżny*

N. Kazantzakis, *Rytm natury*

J. Bryk, *Nowy, lepszy człowiek?*

N. Kazantzakis, *Rytm natury*;

J. Bryk, *Nowy, lepszy człowiek?*;

M. Górowski, *Etyka i prawo w resuscytacji*

A. Sapkowski, S. Bereś, *Historia i fantastyka* (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.1.7., I.1.8., I.1.9., I.1.10., I.3.3., I.3.6., I.3.7.

II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.2.6., II.2.11., II.3.1., II.3.2., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7., III.2.4., III.2.7., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: redaguje opowiadanie, zaproszenie, rozprawkę, wywiad; interpretuje utwory epickie i liryczne – odczytuje wymowę utworu; analizuje utwory liryczne (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, adresat, środki stylistyczne, rymy); odczytuje plakat i obraz – przedstawia propozycję odczytania;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Oblicza cywilizacji

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

M. Suski, *Zawód wnuka*

J. Swift, *Uczeni z Akademii Projektodawców*

S. Mrożek, *Komputer zdrowia*

P. Lekszycki, *SIM CITY*

E. Mendoza, *Brak wiadomości od Gurba*

P. Kindred Dick, *Przypominamy to panu hurtowo* (fragment)

A. Huxley, *W Ośrodku Rozrodu i Warunkowania*

TRĘŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1, I.1.2., I.1.4., I.1.7., I.3.3.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.6., II.2.7., II.2.9., II.2.10., II.2.11., II.3.1., II.3.3., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7., III.2.3., III.2.6., III.2.9., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „CV, list motywacyjny, podanie”; redaguje ogłoszenie, list motywacyjny, CV, kartkę z pamiętnika, artykuł prasowy, opis, dedykację, rozprawkę, podanie, komiks, reportaż; odczytuje komizm w utworze S. Mrożka; analizuje i interpretuje utwory liryczne, zestawiając je z innymi o podobnej tematyce; dyskutuje; opowiada o bohaterze, wymyślając jego dalsze losy; ocenia działania człowieka opisane w utworze Huxleya

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Sztuka a ...

ZAKRES:

Granice sztuki

TEKSTY:

P. Sarzyński, *A to ci sztuka!*

Y. Reza, *Sztuka* (fragment)

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.2.1., I.3.1., I.3.3.

II.2.1., II.2.5., II.2.11.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.8., III.2.1., III.2.2., III.2.3., III.2.5.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „arcydzieło, konceptualizm, ruch artystyczny”; odbiera różne komunikaty; analizuje teksty kultury (film, obraz, dramat); redaguje list, kartkę z pamiętnika, opinię; wypowiada się na temat dzieła sztuki, ma własne zdanie, poparte wiedzą

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Sztuka a ...

ZAKRES:

Sztuka a kicz

TEKSTY:

Łatwość kiczu (fragmenty rozmowy z Jerzym Pilchem)

C. Pearce, B. Luhrmann, *Romeo i Julia* (fragment scenariusza)

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2, I.1.4., I.1.6., I.1.10.

II.1.1., II.2.1., II.2.5., II.2.11., II.3.1.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcie „kicz”; redaguje recenzję, rozprawkę, kartkę z dziennika, wpis na blogu; dyskutuje na temat sztuki i kiczu; porównuje fragment scenariusza z literackim pierwowzorem

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

1

DZIAŁ:

Sztuka a ...

ZAKRES:

Inne formy wypowiedzi artystycznej

TEKSTY:

J. Szytak, *O komiksie*

J. Hartwig, *O graffiti*

T. Bogucka, *Reklama – siła perswazji* (fragment)

R. Horowitz, reklama perfum Chloé

A. Mucha, *Jedzenie firmy Nestlé dla dzieci*

S. Chwin, *Aż nie wiadomo, co rwać...*

S. Endo, *Epizod nad Gangesem*

M. Minta, *Uwaga, roboty sceniczne*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.1.6.

II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.10., II.2.11., II.4.1., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.2.2., III.2.3., III.2.11.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „komiks, graffiti, topos, cyberaktor”; redaguje wywiad, reportaż, felieton, notatkę prasową; analizuje graffiti, wypowiada swoje zdanie na ten temat; analizuje różne reklamy pod względem językowym; dyskutuje na temat reklam; odpowiada na pytania do tekstu; poznaje pracę dziennikarza; gromadzi informacje na temat teatru, dramatu i aktora w dziejach; dyskutuje na temat przyszłości teatru

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

DZIAŁ:

Sztuka a ...

ZAKRES:

Konteksty, nawiązania, deformacje

TEKSTY:

Wlazł kotek

J. Tuwim, *Jak Bolesław Leśmian napisałby wierszyk Wlazł kotek na płotek* (fragment)

J. Tuwim, *Ślusarz*

P. Mazur, Ł. Sitko, *Informatycy nie gęsi*

D. Buzzati, *Krytyk sztuki*

M. Piątkowska, L. K. Talko, *Uskrzydlony pędzel Rembrandta*

E. E. Schmitt, *Adam bis*

T. Trojanowski, *Telewizyjny blok reklam*

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.6., I.1.7., I.2.1., I.3.1., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.2.11., II.4.1.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.8., III.2.11

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „pastisz, parodia, plagiat”; analizuje tekst pierwotny i jego przeróbkę; umiejętnie czyta i analizuje różne teksty kultury (obraz, utwór literacki, tekst publicystyczny); odczytuje reklamy; zastanawia się nad granicą etyczną w reklamie; tworzy reklamę

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

4

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Kultura języka

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.2.1., I.2.3.

III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1., III.2.2., III.2.3.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „ kultura języka, poprawność językowa, błąd językowy”; zna rodzaje błędów: ortograficzne, interpunkcyjne, fleksyjne, składniowe, słowotwórcze, leksykalne, frazeologiczne; zna i korzysta ze słowników: języka polskiego, ortograficzny, poprawnej polszczyzny, frazeologiczny, wyrazów bliskoznacznych, antonimów, wyrazów obcych i ich zawartość; poprawia błędy językowe

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

6

DZIAŁ:

Nauka o języku

ZAKRES:

Odmiany języka

TREŚCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.2.1., I.3.1., I.3.3.

III.2.1., III.2.2.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: zna i rozumie pojęcia: „akt komunikacji, kod, język, funkcje języka, język ogólnonarodowy, gwara, slang, żargon”; określa cechy języka pisanego i mówionego; wyróżnia zróżnicowanie terytorialne, zawodowe i środowiskowe współczesnej polszczyzny ; rozpoznaje styl potoczny, przemówień, urzędowy, publicystyczno-dziennikarski, artystyczny i naukowy; określa styl tekstu; formułuje wypowiedzi w podanych stylach; wyjaśnia, w jakich sytuacjach niestosowne jest użycie slangu, np. młodzieżowego; docieka, dlaczego coraz mniej ludzi posługuje się gwarą

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

Klasa III

FILMY

REŻYSER:

J. Łomnicki

TYTUŁ:

Akcja pod Arsenalem

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1. , I.1.2.,

II.2.11

III.1.1

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: wypowiada się na temat adaptacji filmowej, gry aktorów – stosuje słownictwo oceniające; wskazuje podobieństwa oraz różnice między książką a jej adaptacją filmową

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

REŻYSER:

A. Wajda

TYTUŁ:

Pan Tadeusz

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1. I.2.1.

II.1.1., II.2.10., II.2.11

III.1.1., III.1.5., III.1.8.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: analizuje sceny filmowe; rozumie pojęcia „plan filmowy, plan daleki, plan ogólny, plan pełny, plan amerykański, zbliżenie, półzbliżenie, detal, adaptacja wierna, adaptacja swobodna, adaptacja twórcza, ruch kamery, punkt widzenia kamery”; opowiada historię szlachty, wymienia bohaterów, zna ich koligacje rodzinne; przedstawia historię Jacka Soplicy i wersję Gerwazego; zauważa różnice w opowiadaniu nt. ten sam temat; wyraża swoją opinię nt. filmu, doboru aktorów, gry aktorskiej

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

REŻYSER:

R. Polański

TYTUŁ:

Pianista

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.1.4., I.2.1.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.10., II.2.11, II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.4, III.1.5., III.1.8., III.2.3.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: wie, kim był W. Szpilman i zna jego losy; zna genezę „Pianisty”; określa czas i miejsce zdarzeń; wie o utworzeniu getta; przedstawia doświadczenia, jakim byli poddani Żydzi; opisuje różne reakcje i zachowania mieszkańców getta w sytuacji zagrożenia; przedstawia brutalność i okrucieństwo Niemców; opowiada historię rodziny Szpilmana; pisze opis sytuacji

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

Klasa III

LEKTURY

AUTOR:

Sofokles

TYTUŁ:

Antygona

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.2.1., I.2.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.2.11., II.3.1., II.4.1., II.4.2., II.4.3.

III.1.1., III.1.2., III.1.5., III.1.7.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: poznaje dzieje teatru i dramatu antycznego na podstawie wskazanych materiałów, poznaje cechy tragedii antycznej i potrafi wskazać je w omawianym tekście, rozumie pojęcie „konfliktu tragicznego”, zauważa konflikty między bohaterami tragedii, potrafi wskazać płaszczyzny konfliktu między bohaterami, zabiera głos w dyskusji na temat postaw bohaterów tragedii, uzasadnia swoje zdania trafnie dobranymi argumentami, używa cytatów jako argumentów w dyskusji, posługuje się słownictwem nazywającym uczucia, pisze streszczenie oraz krótką notatkę z lekcji,

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

AUTOR:

E. Orzeszkowa

TYTUŁ:

Dobra pani

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2., I.2.1., I.2.3., I.3.3.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.5., II.2.6., II.2.7., II.4.3.

III.1.1.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: rozumie pojęcia „filantropia, filantrop, filantropijny, ironia”; wskazuje wartości uniwersalne w życiu; opowiada historię p. Krzyckiej; ocenia jej postępowanie; charakteryzuje bohaterkę z uwzględnieniem motywacji działań

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

2

AUTOR:

A. Kamiński

TYTUŁ:

Kamienie na szaniec

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I. 1.2., I.1.3., I. 1.5.,

II.2.3., II.2.4., II. 2.6., II. 3.2., II. 4.1., II. 4.2.

III. 1.1., III.1.2., III.1.5., III.2.3., III.3.3.,

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

Uczeń: osadza akcję książki w czasie II wojny światowej; uzasadnia, dlaczego utwór jest literaturą dokumentalną; wskazuje fakty i elementy fikcji; ocenia sposób wychowania młodzieży przed wojną; podaje przykłady akcji sabotażowych; opowiada o wybranej akcji, wykorzystując przygotowane cytaty; rozumie pojęcia „sabotaż, dywersja, Szare Szeregi, Wawer, Polska Walcząca, Kolumbowie”; ocenia czyn Alka; pisze plan sprawozdania z akcji; wyjaśnia sens tytułu *Kamienie na szaniec*;

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

8

AUTOR:

M. Musierowicz

TYTUŁ:

Noelka

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2.

II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.10. II.2.11., II.3.1., II.4.2.

III.1.1., III.1.2., III.1.4., III.1.5., III.1.7., III.2.3.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: potrafi opowiedzieć historię i scharakteryzować bohaterów utworu (głównie Elkę Strybę); zabiera głos w dyskusji na temat postaw; pisze charakterystykę oraz list do Elki; dba o ładne wystawianie się w mowie i piśmie; szuka pomysłów na robienie dobrych uczynków w swoim środowisku

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

3

AUTOR:

K. Dickens

TYTUŁ:

Opowieść wigilijna

TRZĘCI NAUCZANIA – ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I.1.1., I.1.2.

II.3.1., II.4.1.

III.1.1., III.1.5., III.2.3.

ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIA:

Uczeń: opowiada historię bohatera; wymienia elementy świata przedstawionego; charakteryzuje Scrooge'a, posługując się cytatami; uczestniczy w dyskusji o bohaterze, uzasadnia własne zdanie; znajduje w utworze przykłady charakterystyki pośredniej i bezpośredniej; wskazuje na powody metamorfozy postaci

PROPONOWANA ILOŚĆ GODZIN:

5

IV. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

IV. 1. Metody nauczania

Procedury, czyli metody nauczania, to systematycznie stosowane przez nauczyciela sposoby postępowania, które dają się powtarzać i prowadzą do zamierzonego celu. Wybierając sposoby osiągnięcia celów edukacyjnych, nauczyciel powinien uwzględnić przede wszystkim możliwości i zainteresowania uczniów, nie zapominając o zasadzie stopniowania trudności. Trzeci etap edukacyjny opiera się na osiągnięciach zdobytych przez uczniów wcześniej, dlatego na jednej z pierwszych lekcji należy przeprowadzić test diagnozujący. Pozwoli on poznać faktyczny poziom wiedzy, umiejętności i możliwości uczniów klasy, ich słabe i mocne strony. Od wyników testu uzależnia się wybór metod i form pracy, dobór tekstów.

Stosując podstawowe strategie dydaktyczne nauczania i uczenia się: uczenie się przez przyswajanie, uczenie się przez odkrywanie, uczenie się przez działanie i uczenie się przez przeżywanie, można na zajęciach osiągnąć dobre rezultaty.

W tym przedmiocie nadrzędna powinna być zasada takiego przekazywania wiedzy, by zgodnie z podstawą programową analizowane i interpretowane były różnorodne teksty kultury. Ułatwi to odczytywanie najważniejszych na języku polskim utworów literackich. Nauczyciel powinien stosować możliwie różnorodne metody nauczania. Najskuteczniejsze są oczywiście takie, które wymagają aktywnej postawy uczniów. Warto też poświęcić czas na tradycyjną pracę z podręcznikiem i innymi źródłami informacji, jak Internet, encyklopedia, słowniki. Należy tę metodę wykorzystywać nie tylko na lekcji, ale również w domu, kiedy uczeń ma samodzielnie przygotować się do zajęć. Ta metoda pomaga nauczyć ucznia czytania tekstu ze zrozumieniem i kształtuje umiejętność odróżniania treści ważnych od mniej istotnych. W ten sposób uczymy korzystania w świadomy i krytyczny sposób z różnych źródeł informacji. Warto też na lekcjach języka polskiego organizować pracę w grupach. Podczas pracy zespołowej uczniowie uczą się współdziałania, dobrej organizacji pracy, kształcą umiejętności komunikowania się i argumentowania swoich stanowisk. Dzięki nabywanym umiejętnościom uczeń ma przyjąć twórczą postawę wobec świata, dlatego też szczególną rolę odgrywają aktywizujące metody nauczania. Za każdym razem punktem wyjścia jest praca z tekstem kultury. Dopiero na tej bazie można wprowadzić takie metody i techniki, jak:

- „myślone kapelusze”,

- drama /inscenizowanie przygotowanego scenariusza lub improwizacja oparta na tekście; uczniowie do ról zgłaszają się sami, nie ocenia się gry uczniów/,
- projekt edukacyjny /uczniowie samodzielnie rozwiązują problem w oparciu o przyjęte wcześniej założenia; przedsięwzięcie jest „duże”, znacznie obszerniejsze niż tradycyjne zadanie domowe/,
- technika twórczego myślenia 635 /sześciuosobowe grupy zapisują swoje 3 pomysły dotyczące określonego zagadnienia w czasie 5 minut; óżniej następuje wymiana notatek zgodnie z ruchem wskazówek zegara, aż kartka z notatkami wróci do pierwszej grupy/,
- „karuzela” /uczniowie, pracując w grupach, wypisują w tabelach pozytywne i negatywne cechy zjawiska, postaci; każda Grupa opisuje inną postać; po kilku minutach przekazują swoją pracę następnej grupie, a ta uzupełnia tabelę o własne spostrzeżenia/,
- metoda tekstu przewodniego MTP /uczeń lub mała grupa otrzymują tekst przewodni, który jest rodzajem scenariusza, zawiera wskazówki, polecenia/,
- mapa pamięci /opracowanie problemu w formie graficznej; gromadzenie informacji związanych z podanym tematem a następnie ich selekcjonowanie i porządkowanie, np. w formie plakatu/,
- debata /zaprezentowanie argumentów za lub przeciw jakiejś sprawie; osoby lub grupy dyskutują ze sobą, reprezentując określone stanowisko/,
- metaplan /określenie problemu dyskusji, diagnoza obecnego stanu (jak jest?) i określenie jego optymalnej wersji (jak być powinno?), szukanie przyczyn (dlaczego nie jest tak, jak powinno być?) i wyciąganie wniosków (co i w jaki sposób należy zmienić?). ,
- czy happening /zorganizowane działanie wykorzystujące różne aktywności z elementami improwizacji, które angażuje widzów; dzieje się w określonym czasie i miejscu z wykorzystaniem różnych elementów np. przedmiotów, haseł, obrazów itp./

Należy koniecznie prowadzić działania dydaktyczne mające na celu **inicjację kulturową** ucznia w świat tekstów literackich. Mogą to być, np.:

- gry, zabawy i konkursy związane z czytaniem tekstów literackich;
- stała współpraca z nauczycielem bibliotekarzem;
- wykorzystanie nowości księgarskich;
- praca z tekstem literackim w oparciu o środki audiowizualne;
- korzystanie z wydań hipertekstowych lektur szkolnych: www.wolnepodreczniki.pl;
- praca na fragmentach tekstu inicjująca do dalszej lektury;
- czytanie fazowe tekstów;

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

- oglądanie i czytanie – adaptacja dzieła literackiego i samo dzieło (lekcje porównawcze);
- praca z rodzicami nad problemem czytelnictwa – projekty edukacyjne realizowane wspólnie z rodzicami.

Warto szukać pomysłów na ciekawą lekcję na stronach internetowych, np.:

<http://www.calapolskaczytadzieciom.pl>

www.scholaris.pl

www.szkolnictwo.pl,

<http://www.profesor.pl/>

<http://eduseek.interklasa.pl/>

www.portalwiedzy.pan.pl/ Portal Wiedzy PAN

www.nhef.pl

www.edukacjafilmowa.eu.pl

www.edukacjafilmowa.pl

<http://wolnelektury.pl>

www.filmpolski.pl

www.magazynsztuki.pl

www.ortofrajda.pl

<http://www.edugames.pl>

www.naszasztuka.pl

<http://www.zeszytyliterackie.pl>

<http://polonistka.prv.pl>

<http://nauczyciel.język-polski.pl>

<http://film.org.pl>

www.staropolska.pl

www.cameralmusic.pl

www.nina.gov.pl

IV. 2. Środki i pomoce dydaktyczne

Innowacyjność programu nauczania „Wspólnie w lepszą e-przyszłość” zasadza się możliwości wykorzystania podczas lekcji języka polskiego bogatej bazy Zespołu Gimnazjalno–Szkolno-Przedszkolnego w Chocianowicach. Zajęcia mogą się odbywać w pracowniach komputerowych, przy użyciu tablic multimedialnych, z wykorzystaniem programów i filmów edukacyjnych do nauki przedmiotów, kamery i aparatów fotograficznych. W każdej klasie znajduje się projektor i komputer. Do sprawdzenia wiedzy uczniów, a także do przeprowadzenia ciekawej lekcji można wykorzystać piloty z zestawu TESTICO. W szkole działa platforma edukacyjna. Nauczyciel języka polskiego ma do dyspozycji nie tylko pracownię polonistyczną. W realizacji celów i treści pomocna będzie przede wszystkim biblioteka, pracownia informatyczna czy lokalne instytucje oraz twórcy kultury.

Pracownia polonistyczna – pracownia polonistyczna jest dobrze wyposażona nie tylko w słowniki, ale również w sprzęt audiowizualny. Komputer i rzutnik jest niezbędny na wielu lekcjach, począwszy od prezentacji przykładów dzieł sztuki po wspólne redagowanie tekstu. Komputer jest też przydatny w zajęciach z uczniami dyslektycznymi i mającymi trudności z ortografią. Warto wykorzystywać też różne oprogramowania, pakiety edukacyjne, e-podręczniki. Nauczyciel ma do dyspozycji piloty z zestawu TESTICO.

Biblioteka – polonista oczywiście odwołuje się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracuje z nauczycielem bibliotekarzem w celu przygotowania ucznia do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania, krytycznej analizy i wykorzystywania informacji. Jest to jedna z najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego na III etapie edukacyjnym. Nauczyciele mogą wspólnie organizować konkursy oraz projekty edukacyjne.

Internet - jest źródłem wiedzy dla uczniów i nauczycieli. Nauczyciele znajdą w nim wiele narzędzi, które będą stanowiły nieocenioną pomoc w nauczaniu swojej dziedziny. Wśród wielu internetowych portali na uwagę zasługuje Portal wiedzy dla nauczycieli Scholaris (www.scholaris.pl), które realizuje Ośrodek Rozwoju Edukacji. Jego celem jest wspieranie systemu edukacji poprzez gromadzenie i udostępnianie użytkownikom gotowych zasobów edukacyjnych oraz narzędzi dla nauczycieli do wykorzystania w przygotowaniu zajęć szkolnych. Warto, aby nauczyciel nauczył uczniów mądrego korzystania z zasobów Internetu, wskazywał godne uwagi strony, zadawał ciekawe zadania, zachęcał do dyskusji. Internet można też wykorzystywać do komunikowania się z uczniami.

Pracownia informatyczna – polonista powinien dać wykorzystywać pracownię informatyczną oraz współpracować z informatykiem, aby stwarzać okazje do nabywania umiejętności związanych

z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej. Mogą to być prezentacje multimedialne, zajęcia z multibookiem, lekcje związane z redakcją tekstu napisanego na komputerze itp. Dostęp do Internetu ułatwi też ukazanie specyfiki różnych tekstów kultury, np. poprzez wizytę w wirtualnym muzeum, czy kontakt z tekstem, którego zabrakło w podręczniku.

Institucje kulturalne – polonista powinien wykorzystywać zasoby instytucji kultury, dzięki temu łatwiej będzie mu wprowadzić uczniów w świat teatru, sztuk plastycznych, radia, telewizji. Bezpośredni kontakt z pewnością przyczyni się do rozwijania estetycznej wrażliwości i zachęci do samodzielnego kontaktu z dziełami sztuki. Kontakt z lokalnymi twórcami kultury, obecność na lokalnych imprezach kulturalnych pomoże też zrealizować cele związane z uświadomieniem uczniom charakterystycznych cech kultury i języka jego regionu.

IV. 3. Indywidualizacja pracy

Powinno nam zależeć na tym, aby w centrum zainteresowania szkoły, nauczyciela był uczeń, jego zróżnicowane potrzeby, możliwości, preferencje, uzdolnienia i zainteresowania. Uczenie polega na tym, aby proces ten był dostosowany do możliwości, wykorzystywał te możliwości w największym stopniu oraz rozwijał je. Stąd wynika, że nauczyciel powinien zacząć od rzetelnej diagnozy pedagogicznej „na wejściu”. Można ją przeprowadzić różnymi narzędziami, m.in.:

- wynik egzaminu,
- świadectwo ukończenia poprzedniej szkoły,
- wynik testów kompetencji (przedmiotowe, międzyprzedmiotowe),
- test wielorakiej inteligencji H. Gardnera,
- test wskazujący preferowane style uczenia się,
- kwestionariusze ankiet (zainteresowania, uzdolnienia, ... - adresowane do uczniów, rodziców),
- orzeczenia, opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- wywiady, rozmowy,
- obserwacja,
- ...

Kiedy nauczyciel zna już trochę uczniów stawia na wszechstronny rozwój (na miarę ich rozpoznanych przez szkołę możliwości i wrodzonych predyspozycji), wyposaża uczniów w umiejętności kluczowe wymienione w podstawie programowej i traktuje wiedzę jako środek do celu.

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

W każdej grupie znajdują się uczniowie zdolni i dzieci z trudnościami w nauce. Im należy poświęcić czas i uwagę. Zgodnie z zaleceniami z podstawy programowej „uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów, szkoła organizuje zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dla uczniów mających trudności w nauce języka polskiego oraz dla uczniów, którzy mają szczególne zdolności – językowe, literackie, kulturowe.” Podstawa programowa zobowiązuje nauczycieli do działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju ucznia adekwatnie do jego potrzeb i możliwości. Działania te powinny być częścią każdej jednostki lekcyjnej, ale warto wykorzystać też dodatkowe godziny wynikające z Karty Nauczyciela. W ramach tych godzin można zorganizować zajęcia dla uczniów mających trudności i dla uzdolnionych.

Ucznia z trudnościami w nauce należy włączać do działania podczas lekcji różnymi metodami. Warto zadawać na każdej lekcji przynajmniej jedno łatwe pytanie, kierując je do konkretnego ucznia. Wówczas on wie, że musi być aktywny i czuje, że potrafi. Przydzielając zadania w grupie, należy pamiętać o możliwościach uczniów i inaczej budować polecenia, dbając o to, aby praca wykonywana przez uczniów uzupełniała się. Pracując z tekstem, warto przygotować proste pytania i prosić uczniów z trudnościami o zaznaczenie odpowiedzi podczas lektury. Na pewno nauczyciele powinien wskazywać uczniowi najważniejsze informacje, to, co musi wiedzieć, aby łatwiej mu było się przygotować. Dobrą metodą pracy są teksty z lukami. Trzeba tylko umiejętnie je przygotowywać.

Nie ma jednej recepty na to, jak zorganizować pracę z uczniem zdolnym, ale na pewno warto uczyć go „szybciej, więcej, na wyższym poziomie i oryginalnie.” Można stosować nauczanie w sposób zróżnicowany, włączać dzieci do pracy w kołach zainteresowań, organizować wystawy prac uczniowskich, organizować współpracę szkoły z innymi instytucjami, opracowywać indywidualne programy nauczania (IPN) i indywidualne toki nauczania (ITN), umożliwiać dostęp do ciekawych publikacji popularnonaukowych. Ważne też są ciekawe zadania, pobudzające twórcze myślenie. Warto skorzystać z pomysłów treningu twórczości (Edward Nęcka).

V. Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

Kontrolowanie i ocenianie uczniów powinno być w ścisłym związku z przyjętymi celami nauczania. W przypadku przedmiotu „język polski” kontrolujemy przede wszystkim umiejętności, ale też wiedzę, rozumianą jako niezbędny warunek do interpretowania zjawisk kultury. Ponadto ocenie podlega aktywność i inicjatywa podczas zajęć oraz wkład pracy, sumienność i rzetelność przy wykonywaniu różnego rodzaju zadań. Ocena pozwala stawiać diagnozy, określać poziom przyswojenia wiedzy oraz umiejętności wymienionych w podstawie programowej, wskazywać niedociągnięcia i braki oraz sposoby ich uzupełnienia. Sprawiedliwe ocenianie jest bardzo trudne do osiągnięcia. Dobrze wystawiona ocena realizuje trzy podstawowe funkcje: klasyfikacyjną, diagnostyczną i motywacyjną. Powinna być zatem rzetelna oraz – przede wszystkim – jawna. Ma mobilizować uczniów do poszerzania już zdobytej wiedzy, a także do opanowywania nowych umiejętności.

Ocenianie powinno obejmować różne obszary aktywności ucznia, zarówno prace pisemne, jak i odpowiedzi ustne, zadania domowe i aktywność. Ocenie mogą podlegać:

- praca klasowa /wypracowanie klasowe na wskazany temat lub temat do wyboru spośród podanych kilku/,
- sprawdzian /sprawdza wiadomości i umiejętności zdobyte podczas kilku lekcji oraz utrwalone w czasie lekcji powtórzeniowej/,
- kartkówka /z treści lektury oraz sprawdza wiadomości i umiejętności zdobyte podczas ostatnich dwóch-trzech lekcji/,
- test podsumowujący /obejmuje więcej niż jeden dział i za pomocą zróżnicowanych zadań sprawdza różne kompetencje uczniów, jest najbardziej kompleksowym narzędziem sprawdzania poziomu opanowania treści/,
- pisemna praca domowa /w ciągu semestru wskazane byłoby ocenić kilka obszerniejszych prac domowych każdego ucznia. Mogą to być na przykład: streszczenie, sprawozdanie z lektury, rozprawka, interpretacja tekstu kultury, opowiadanie, opis sytuacji, opis przeżyć itp./,
- odpowiedź ustna,
- praca w grupach na lekcji,
- dyktando /zawsze jedynym kryterium jest liczba błędów/,
- recytacja,

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

- projekt /zadania wyznaczone poszczególnym zespołom są okazją do praktycznego zastosowania zdobytych wcześniej wiadomości i umiejętności/,
- aktywność ucznia na zajęciach /aktywność i praca ucznia na zajęciach oceniania jest jako częściowy element stopnia przez znak „+”; za określoną liczbę plusów można postawić pod koniec semestru odpowiednią ocenę pozytywną, za minusy natomiast – negatywną/,
- zeszyt przedmiotowy /zeszyt przedmiotowy mówi o postawie ucznia wobec wiedzy, jego zaangażowaniu w tok zajęć oraz umiejętności selekcjonowania informacji i aktywnego słuchania połączonego z notowaniem; dostarcza nauczycielowi informacji o wykonywanych zadaniach domowych; powinno oceniać się systematyczność, treść zapisów, poprawność językową i estetykę/,
- inne, np. udział w konkursach.

Każdy uczeń powinien otrzymać przynajmniej jedną ocenę częściową w semestrze z odpowiedzi ustnej, sprawdzianu, pracy klasowej, dyktanda, pracy domowej. Uczeń powinien być oceniany systematycznie, jeśli ocenianie ma spełniać swoją motywującą rolę i być źródłem wiedzy o postępie ucznia. Nauczyciel, by był wiarygodny, jest zobowiązany ustalić jasne kryteria oceniania, przekazać je uczniom i – w razie wątpliwości – przedstawić dodatkowe wyjaśnienia. Szczegół muszą być zgodne z wewnątrzszkolnym ocenianiem.

Podstawową zasadą nauczyciela powinno być sprawdzanie i ocenianie tego, czego uczył i podał w zagadnieniach (wymaganiach). Każda ocena powinna być zgodna z kryterium oceniania, uwzględniać stopień trudności, różnorodność form i proporcję zadań sprawdzających określone cele oraz być dla ucznia informacją zwrotną. Uczeń dzięki ocenie dowiaduje się, w jakim stopniu i na jakim poziomie opanował wiedzę i umiejętności.

W praktyce szkolnej najczęściej stosuje się ocenę szkolną wyrażoną w skali 1-6. Warto zastosować ocenianie kształtujące, które ma tę zaletę, że wskazuje mocne i słabe strony uczniów. Ułatwia to korygowanie błędów i niwelowanie niedociągnięć podopiecznych w uczeniu się ojczystego języka. Ważne jest bowiem nie tylko zdanie egzaminu gimnazjalnego, lecz także sprawne posługiwanie się językiem jako podstawowym narzędziem komunikacji w różnych sytuacjach życiowych.

Ocenianie kształtujące powinno być powiązane z dobrym planowaniem nauczania i uczenia się. Nauczyciel planuje kryteria sukcesu dotyczące każdej lekcji, sprawdzianu czy pracy domowej, przekazuje je uczniom i ściśle się do nich stosuje. Kryteria powinny być podane w języku zrozumiałym dla uczeni, tak aby mogły służyć samoocenie i ocenie koleżeńskiej. Informacje i wskazówki potrzebne są uczniom, aby mogli zaplanować następny krok w uczeniu się. Nauczyciel wskazuje mocne strony

Iwona Baldy – Program nauczania języka polskiego w gimnazjum

i doradza, jak je rozwinąć. Wyraźnie i konstruktywnie informuje o słabych stronach i o tym, jak można je wyeliminować. Stwarza też uczniom możliwość poprawienia ich pracy. Z czasem prowadzi to do wykształcenia uczniowskiej zdolności do samooceny, która służy refleksji i samodzielnemu decydowaniu o nauce.

VI. Bibliografia

Bogdanowicz, M., *Uczeń z dysleksją w szkole. Poradnik nie tylko dla polonistów*, Gdynia 2005

Fisher R. *Uczymy jak się uczyć*, Warszawa 1999

Gallagher K., *Jak zachęcać do czytania. Minilekcje dla uczniów gimnazjum i liceum*, Gdańsk 2007

Gardner H., *Inteligencje wielorakie. Teoria w praktyce*, Poznań 2002

Kubiczek B., *Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się?*, Opole 2006

Lewowicki T., *Kształcenie uczniów zdolnych*, Warszawa 1980

Moenks F., Ypenburg I., *Jak rozpoznać uzdolnione dziecko. Poradnik dla rodziców*, Kraków 2007

Nęcka E., *Trening twórczości: podręcznik dla psychologów, pedagogów i nauczycieli*, Kraków 1998

Niemierko B., *Ocenianie szkolne bez tajemnic*, Warszawa 2002

Niemierko B., *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa 2004

Partyka M., *Zdolne, utalentowane, twórcze*, Warszawa 1999

Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej. Tworzenie – wybór – ewaluacja, Warszawa 2012

Stróżyński K., *Ocenianie szkolne dzisiaj. Poradnik dla nauczycieli*, Warszawa 2003